

Vihreät De Gröna

Puoluekokous

21.–22.5.2016, Lahti

Puoluekokousaloitteet

Puoluekokoukselle jätettiin kaikkiaan 22 aloitetta. Kunkin aloitteen perässä on puoluehallituksen lausunto ja puoluekokouksen päätös.

Sisällysluettelo

Poliittiset aloitteet.....	2
1. Kansallinen ympäristövirasto Suomeen.....	2
2. Ympäristövahinkojen korvaaminen.....	3
3. Tieteellinen konsensus hyväksyttävä: GMO-tekniologia ei aiheuta suoria terveyshaittoja.....	6
4. Työllisyyden hoitoon on korkean teknologian yritysten rinnalle nostettava taideteollisuusalan sekä luomutuotannon pienyrittäjät.....	8
5. Sähkön pientuottajien arvonnisävero- ja siirtomaksukohtelun muuttaminen.....	8
6. Maksuton ehkäisy nuorille.....	10
7. Kaksi virallista osoitetta lapsen vuoroasumisessa.....	11
8. Eläinsuojelulain uudistuksella varmistettava eläinten hyvinvoinnin jatkuva edistäminen, eläinsuojeluvalvonnan tehostaminen ja nopeat toimenpiteet eläinten kärsimyksen puuttumiseksi.....	12
9. Lähipoliisitoiminnan uudistus turvallisuuden tunnetta tukemaan.....	13
10. Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen.....	14
11. Sisäilmaongelmat hallintaan.....	16
12. Vihreiden tulisi tukea sokeriverotuksen uudistamista terveysperusteiseksi.....	18
13. Alkoholipolitiikan järjeistäminen ja käytön suuntaaminen ravintolakulttuurin piiriin.....	19
14. Karjalankielisen vähemmistön kielellisten oikeuksien turvaaminen Suomen lainsäädännössä.....	23
Järjestölliset aloitteet.....	25
15. Nyt tarvitaan tasa-arvoa eri puolilla maata asuvien vihreiden toimijoiden toimintaedellytyksiin.....	25
16. Vihreän puolueen toimijoiden tulisi pääsääntöisesti hankkia kotimaassamme tuotettuja tuotteita.....	26
17. Vihreille ensimmäisenä puolueena yli 45-vuotiaiden työttömien työllistämishjelma!.....	27
18. Vihreille oikeuspoliittinen ohjelma.....	28
19. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen Vihreissä ja vihreässä politiikassa.....	29
20. Sääntömuutosesitys puolueen jäsenmaksusta.....	32
21. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä koskevan tiedon ja koulutuksen lisääminen sekä heille tarkoitetun vapaaehtoisen tukitoimintamallin luominen.....	36
22. Puoluehallituksen ja valtuuskunnan valintatapa Huuto järjestelmällä.....	38

Poliittiset aloitteet

1. Kansallinen ympäristövirasto Suomeen

Esittää: Viite - Tieteen ja teknologian Vihreät ry

Ehdotamme, että Vihreät lähtevät maakuntaudistuksen yhteydessä aktiivisesti ajamaan ympäristöministeriön ohjauksessa toimivaa kansallista ympäristövirastoa. ELYkeskusten ja aluehallintovirastojen vaativimmat ympäristötoiminnot tulisi yhdistää ja siirtää pois aluehallinnosta, uuden viraston alaisuuteen.

Yhtenäiset ja johdonmukaiset ympäristökäytännöt ovat edellytys sille, että Suomi pystyy aidosti ja uskottavasti kehittämään cleantech- ja bioteknologia-alaa. Näillä aloilla Suomi toimii usein itse testikenttänä, ja toimintaympäristön on oltava johdonmukainen kaikilla alueilla ja kaikille toimijoille.

Ympäristöongelmille on kuitenkin tyypillistä, että vastakkain ovat selkeät paikalliset edut ja laajemmalle levinneet vaikeammin määriteltävät haitat. Vaikka erityisesti valvonnan tuleekin olla mahdollisimman paikallista ja paikalliset olosuhteet tuntevaa, toiminnan ohjauksen tulee pohjimmiltaan olla kansallista.

Varsinkin suuret teolliset hankkeet saattavat lisäksi olla niin monimutkaisia, että luvitus ja valvonta vaativat ammattitaitoa, jota on vaikea hankkia ja ylläpitää pelkästään maakunnallisin resurssein. Lisäksi on erittäin tehotonta järjestää samat toiminnot erikseen jokaisessa maakunnassa. Siksi viraston resurssien tulisi olla aluehallinnosta riippumattomia, vaikka itse työntekijät kannattaakin yleensä sijoittaa lähelle valvottavia kohteita.

Yhtenäinen ja vahva ympäristövirasto on siis tasapuolisin ja tehokkain tapa järjestää koko maata palveleva vaativa ympäristöluvitus ja -valvonta.

Puoluehallituksen lausunto:

Meneillään olevan maakuntaudistuksen yhteydessä hallituksen on tarkoitus uudistaa myös valtion aluehallintoa. Samalla myös ympäristöhallinnon rakenne on muutoksen alla.

Uudistuskokonaisuuden taustatöihin liittyvässä selvityksessään itsehallintoalueille siirrettävistä tehtävistä (18.12.2015) ympäristöministeriö esitti valtakunnallisen ympäristöviraston perustamista pääosin juuri aloitteessa kuvatuilla perusteilla. YM:n ehdotuksessa esitettiin myös TUKESin toimintoja liitettäväksi tähän samaan kokonaisuuteen.

Myös vihreät ovat pitäneet tätä mallia parhaimpana tapana varmistaa ympäristöhallinnon riippumattomuus sekä riittävät taloudelliset sekä luonnontieteelliseen, juridiseen ja tekniseen osaamiseen ja asiantuntemukseen liittyvät resurssit. Mallissa olisi mukana alueellisten toimipisteiden verkko.

Hallituksen asettama selvityshenkilö ministeri Lauri Tarasti päätyi omassa selvityksessään tammikuussa 2016 malliin, jossa keskisuuria ja suuria laitoksia koskevat ympäristönsuojelutehtävät eli luvitus ja valvonta sekä YVA-menettelyt, vesien- ja merenhoito ja luonnonsuojelutehtävät keskitettäisiin valtakunnallisen toimivallan omaavaan aluehallintovirastoon.

Ympäristöministeriön jatkoselvityksessä maakuntiin siirrettävistä tehtävistä (18.3.2016) analysoitiin eri malleja ympäristöhallinnon tehtävien järjestämisestä. Työryhmä ei päätenyt yksimieliseen esitykseen, mutta valtakunnallisen toimivallan omaavaa mallia (joko ympäristövirasto tai

aluehallintovirasto) pidettiin toimivana.

Asiantuntijatahot siis kannattavat merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavien laitosten (esim. kaivokset, perusteollisuus, turvetuotanto, jätteenpoltto, suuret energialaitokset) luvitukseen ja valvontaan valtakunnallisesti keskitettyä mallia. Yhtenä perusteena tuodaan usein esiin myös Talvivaaran kaivos, jonka aiheuttamat vakavat ympäristöongelmat ovat osin seurausta lupa- ja valvontaviranomaisten riittämättömistä resursseista ja osaamisesta.

Hallitus on linjannut huhtikuun alussa maakuntien tehtäviä ja valtion aluehallinnon muutoksia. Näissä linjauksissa ympäristöhallinnon muutokset noudattelevat pääosin ministeri Tarastin selvitystä, sillä keskisuurten ja suurten laitosten luvitus ja valvonta ja luonnonsuojelutehtävät esitetään koottavaksi ELY-keskuksista ja aluehallintovirastoista uudistettavaan valtion valtakunnalliseen aluehallintovirastoon valtion tehtäväksi.

Tämä vaihtoehto on parannus nykytilanteeseen nähden, joskaan se ei täytä vaatimusta itsenäisestä ympäristöhallinnosta. Lisäksi ongelmallista hallituksen linjauksessa on mm. se, että vesien- ja merensuojelun tehtävät sekä tulvasuojelu ollaan osoittamassa maakuntien vastuulle, vaikka nekin laajojen, ylimaakunnallisten vaikutustensa takia kuuluisivat selkeästi valtakunnallisen aluehallintoviraston vastuulle.

Puoluehallitus pitää aloitteen tavoitetta hyvänä.

Päätösesitys: Aloite hyväksytään. Puoluekokous kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan valtakunnallisen ympäristöviraston perustamisen puolesta osana valtion aluehallinto- ja maakuntauudistusta.

Päätös: Esityksen mukaan.

2. Ympäristövahinkojen korvaaminen

Esittää: Ala-Satakunnan Vihreät ry

Tavoite:

Ympäristövahinkojen korvausjärjestelmän tulee ensisijaisesti ennaltaehkäistä ympäristövahinkojen syntymistä. Syntyneiden vahinkojen korvaaminen jälkikäteen on yleensä vaikeaa, kallista ja usein mahdotontakin. Riittävä korvausvastuu voi ”pelotteena” ehkäistä liiallista riskinottoa ympäristöasioissa. Korvausvastuun tulee aina olla niin suuri, että kenellekään ei synny taloudellista houkutinta ottaa suuria ympäristöriskejä..

Nykytilanne:

Nykyinen lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö houkuttelevat ympäristöriskin ottamiseen. Korvausvastuu ympäristövahingoissa jää monissa tapauksissa niin pieneksi, että toimijoille on taloudellisesti edullisempaa ottaa suuria ympäristöriskejä kuin rakentaa toimintansa niin, että ympäristövahinkojen riski minimoituu.

Muutosehdotuksia:

1. Ympäristölupien ehdoista poikkeamisen tulee automaattisesti johtaa sanktioihin riippumatta aiheutuneen vahingon suuruudesta ja teon tahallisuudesta tai tahattomuudesta. Käytäntö olisi sama kuin esim. liikennesääntöjen valvonnassa, jossa rangaistuksesta (rikemaksu, sakko) ei vapauta se, että teko ei ole ollut tahallinen tai mitään vahinkoa ei ole tapahtunut. Ympäristöluvan ehdoista poikkeamisen tulee olla sellaisenaan rangaistava teko kuten liikennesääntöjen rikkominen.

Automaattisen sanktioinnin ohella on säilytettävä tietysti nykyinen käytäntö, jossa tarkastellaan

teon tahallisuutta ja aiheutuneen ympäristövahingon suuruutta ja korvausvastuu tai rikosoikeudellinen vastuu määräytyy näiden perusteella.

2. Etenkin suurten ympäristövahinkojen kohdalla ongelmana on usein se, että vahinkoon suhteutettu korvaus voi olla niin suuri, että se kaataa koko yrityksen. Monissa tapauksissa yrityksen yhteiskunnallinen merkitys (esim. työllisyysvaikutus) voi olla niin suuri, että korvauksia ei käytännössä vaadita. Yhteiskunta on suurten yritysten panttivankina samoin kuin pankkien kohdalla on tilanne (too big to fail). Monissa tapauksissa tähän voi olla ratkaisuna rikosentekovälineen menettäminen valtiolle. Käytännössä tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi pakollisena osakkeiden ilmaisantina valtiolle. Valtio voi sitten jäädä joko yrityksen osaomistajaksi tai myydä osakkeet jollekin vastuullisemmalle toimijalle. Tällöin yrityksen osalta vastuu siirtyy sinne, mihin toiminnan hyödytkin kanavoituvat eli yritysten omistajille.

Ala-Satakunnan Vihreät esittää, että

puoluekokous hyväksyy edellä mainitun aloitteen ja

jättää puoluehallituksen ja kansanedustajien tehtäväksi edistää aloitteen toteutumista lainsäädäntöteitse.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa kiinnitetään huomiota tärkeään asiaan eli ympäristövahinkojen torjuntaan. Aloitteen ehdotukset koskevat automaattista sanktiota sekä korvausvastuuta.

Korvausvastuu, rikosoikeudellinen rangaistus ja hallinnolliset seuraamukset ovat järjestelmiä, joita koskevat ratkaisut tehdään usein toisistaan erillisissä prosesseissa.

Ympäristöriskien hallinta on suuria ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden osalta järjestetty Suomessa pääasiassa ympäristöluvilla eli ennakkovalvonnalla. Tällöin lupaehdot asettavat toiminnalle puitteet, joiden asettamisissa rajoissa toiminnanharjoittajan on sallittua toimia. Yleensä ennakkovalvonta eli lupavelvollisuus on jälkikäteistä valvontaa tehokkaampi keino ehkäistä ympäristöön kohdistuvia laiminlyöntejä. Toiminnanharjoittajan ohjeistaminen tai tarvittaessa hallintopakon käyttäminen lienee tehokkaampi tapa ehkäistä ympäristövahinkoja ja saattaa toiminta lainmukaiseen tilaan kuin rikosoikeudelliset prosessit, joissa esitutkinta ja syyteharkintakin kestävät yleensä vuositolkulla.

Koska jälkikäteisvastuuta, kuten rikosoikeudellista vastuuta tai korvausvastuuta, pidetään varsin tehottomana tapana ehkäistä ympäristövahinkoja, niiden tulee olla myös ympäristöpolitiikan ohjauskeinohierarkiassa viimekätisiä vaihtoehtoja. Esimerkiksi lupaehtojen rikkomiseen tai muuten lainvastaiseen toimintaan on tarkoituksenmukaisempaa puuttua ensin ohjeistamalla toiminnanharjoittajaa. Mikäli tämä ei auta, toimintaan voidaan puuttua hallintopakolla. Hallintopakkoja ovat määräys korjata toiminta lainmukaiseen tilaan ja määräyksen tehosteeksi annettu uhkasakko, toiminnan keskeyttämisuhka, jonka toimeenpanemiseksi voidaan saada jopa poliisin virka-apua tai teettämisuhka, jossa toiminnanharjoittaja määrätään korjaamaan toimintansa lain edellyttämään tilaan tai viranomaisen teettää sen kolmannella osapuolella ja perii kustannukset toiminnanharjoittajalta. Toiminnanharjoittajan ohjeistamisella tai hallintopakolla toiminta saadaan korjattua jo ennen kuin ympäristövahinko on ehtinyt tapahtua, kun taas korvausvastuun ja rikosoikeudellisen vastuun perustana voi toimia jo aiheutuneet ympäristövahingot.

Toisaalta Suomessa on havaittu, että ympäristörikoksissa kiinnijäämisriski on pieni ja vain harvat rikokset etenevät tuomioistuinkäsittelyyn saakka. Viranomaisten välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa on parannettava. Kansallista lainsäädäntöä tulee säännöllisesti arvioida ja tarkastella, jotta se tukee ympäristörikosten ehkäisyä, havaitsemista ja selvittämistä. Tällä hetkellä yhtenä

ympäristörikostorjunnan ongelmana on pidetty vaikeutta saattaa pieniä rikkomuksia tehneet tehokkaasti vastuuseen. Vuonna 2015 raporttinsa jättänyt ympäristörikostyöryhmä ehdotti selvitystyön tekemistä siitä, tulisiko pienistäkin ympäristörikkomuksista aiheutua seuraamus, esimerkiksi jonkinlainen laiminlyöntimaksu. Tällainen malli olisi hallinnolliselta keveydeltään samansuuntainen kuin aloitteessa esitetty automaattinen sanktio. Sekä laiminlyöntimaksun että automaattisen sanktioinnin hyötyjä ja haittoja olisi syytä selvittää lisää. Työryhmä ehdotti myös mm. ympäristörikoskoulutuksen lisäämistä. Ympäristörikostorjunnan toimenpideohjelma on tarkoitus päivittää kahden vuoden välein.

Rikosoikeudellisen ultima ratio -periaatteen mukaan kriminalisointi on perusoikeuksiin puuttuvan luonteensa vuoksi vasta viimesijainen vaihtoehto puuttua yhteiskunnallisiin ongelmiin. Hyöty-haitta -punnintaperiaatteen mukaan kriminalisoinnista tulisi aiheutua enemmän yhteiskunnallista hyötyä kuin haittaa. Ympäristön käyttöä koskevien kriminalisointien suojaama oikeushyvä on luonto sekä terveellinen ympäristö, eikä kriminalisointien tulisi olla yhtään tiukempia kuin näiden oikeushyvien turvaaminen edellyttää.

Aloitteessa ehdotettu hallinnollisten lupaehtojen rikkomisen kriminalisointi silloin, kun varsinaista vaaraa ympäristölle ei aiheuteta, olisi hyvin jännitteisessä suhteessa edellä kuvattujen periaatteiden kanssa. Joissain poikkeuksellisissa tapauksissa saattaa olla myös tarpeen rikkoa lupaehtoja, jotta suurempi ympäristövahinko saadaan ehkäistyksi, eikä tällaisen ratkaisun tekemisestä ole tarkoituksenmukaista rangaista toiminnanharjoittajaa. Tästä syystä voidaan pitää perusteltuna, että ympäristörikosten tunnusmerkistö on sidottu ympäristölle aiheutuneeseen vaaraan.

Suomalaisessa oikeusjärjestyksessä on pidetty lähtökohtana sitä, että korvausvastuu ulottuu kattamaan vahingoista aiheutuneet haitat ja niiden korjaamisesta aiheutuvat kulut. Suomessa ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena lähtökohtana sitä, että korvausvastuu tulisi mitoittaa aiheutuneita haittoja ja niiden korjaamista suuremmaksi, jotta korvausvastuuta voisi käyttää sanktiona. Ympäristövahinkojen osalta korvausvastuun perustan muodostavat aiheutuneet haitat, kuten esimerkiksi kiinteistön arvon aleneminen tai kalatuoton väheneminen sekä mahdolliset ympäristövahinkojen korjaamisesta aiheutuvat kulut. Esimerkiksi maaperän tai vesistön pilaantumisen poistaminen voi käydä toiminnanharjoittajalle hyvinkin kalliiksi. Haittojen arvosta riippumaton sanktiointi on katsottu tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa rikoslainsäädännöllä ja osin myös hallinnollisilla seuraamuksilla.

Aloitteessa kuvattu osakkeiden pakkolunastaminen valtiolle olisi myös melko ongelmallinen suhteessa omaisuudensuojaan. Suomen perustuslain mukaan säädettäessä lailla omaisuuden pakkolunastamisesta sen on tapahduttava yleiseen tarpeeseen sekä täyttävä korvausta vastaan. Yhtiövarallisuus ei ole riittävällä tarkkuudella yksilöity rikosentekoväline, joka voisi joutua rikosoikeudellisen menettämisseuraamuksen kohteeksi. Ehdotus olisi luultavasti perustuslain vastainen.

Lisäksi on otettava huomioon, että ympäristöluvan tarve määräytyy toiminnan luonteen mukaan, jolloin kaikki ympäristöluvanvarainen toiminta ei ole yhtiömuotoista. Esimerkiksi maatalousyrittäjät ovat usein itsenäisiä elinkeinonharjoittajia ja tarvitsevat karjasuojilleen ympäristöluvan. Tällöin maaseutuyrittäjän ympäristöluvan laiminlyöntitapauksessa karjatilän osaomistuksen siirtäminen valtiolle olisi hallinnollisesti melko raskasta, eikä valtio välttämättä olisi edes kovin kyvykäs harjoittamaan tilan liiketoimintaa tai löytämään tilalle uutta jatkajaa. Vastaavasti taas esimerkiksi ympäristöluvanvaraiset vedenpuhdistamot ovat usein kunnallisia liikelaitoksia, eli määritelmällisesti osa kunnallishallintoa eivätkä yrityksiä. Valtion ei olisi mielekästä hankkiutua omistamaan kunnallisia liikelaitoksia sen enempää kuin kuntien virastojakaan.

Ympäristövahinkojen vähentäminen ja ehkäisy ovat tärkeitä tavoitteita. Puoluehallituksen mielestä tärkeimpiä keinoja tilanteen parantamiseksi tällä hetkellä ovat ympäristörikosten ilmoituskynnyksen

alentaminen, viranomaisten välisen yhteistyön tiivistäminen, ympäristöriskosten selvittelyasteen nostaminen ja sitä kautta kiinnijäämisriskin kasvattaminen ja ympäristöriskoksista annettavien rangaistusten lisääminen. Myös ympäristöhallinnon resurssien turvaaminen on keskeistä.

Päätösesitys: Aloite hylätään. Puoluekokous kehottaa kuitenkin vihreää eduskuntaryhmää seuraamaan ympäristöriskostorjunnan toimenpideohjelman toteutumista ja tarvittaessa tekemään asiaa koskevia aloitteita.

Päätös: Esityksen mukaan.

3. Tieteellinen konsensus hyväksyttävä: GMO-teknologia ei aiheuta suoria terveyshaittoja

Esittää: Viite - Tieteen ja teknologian Vihreät ry

Vihreiden päätöksenteon tulee perustua parhaaseen saatavilla olevaan asiantuntemukseen ja tieteelliseen konsensukseen. Ilmastonmuutokseen liittyvissä asioissa tieteellinen konsensus on hyväksytty. Vastaava konsensus on nyt saavutettu myös GMO-teknologian turvallisuuteen liittyen. GMO-ruokaa on maailmalla tutkittu ja käytetty vuosikymmeniä, ja kaikki uskottava tieteellinen todistusaineisto osoittaa, että sillä ole suoria terveysvaikutuksia. Näyttöä on suuri määrä, koska seuranta on jatkunut pitkään (ks viitteet).

Vihreiden vuonna 2012 hyväksytyyn periaateohjelman mukaan geenimuunteluun perustuvaa tuotantoa ei tule Suomessa sallia ilman perusteellisia tutkimuksia ja vaikutusten arviointia. Periaateohjelma sinällään tulee seuraavan kerran arvioitavaksi vasta vuonna vuonna 2020, mutta sen tulkintaa voidaan tarkentaa. Vihreiden tuleekin nyt todeta, että nimenomaan suorien terveysvaikutusten osalta tutkimusnäyttö ja vaikutusarviot ovat nyt riittäviä, ja aiheesta vallitsee vahva tieteellinen konsensus. Terveysvaikutusten perusteella geenimuuntelua ei ole perusteltua vastustaa ruoantuotannon tekniikkana.

GMO-teknologiaa ei edelleenkään tarvitse tukea kriittikittömästi, mutta skeptisyyden tulee perustua faktoihin. GMO-jalostukseen liittyy tällä hetkellä ennen muuta patenttien kautta ongelmallisia kaupallisia piirteitä. Teolliseen ruokatuotantoon liittyy aina riski biodiversiteetin heikkenemisestä ja siihen liittyvä ruokaturvariski. Nämä ongelmat koskevat kuitenkin myös perinteistä kasvi- ja eläinjalostusta siinä missä geenimanipulaatiotakin. GMO-teknologia voi pahimmillaan nopeuttaa tätä huonoa kehitystä, mutta parhaimmillaan tarjota siihen myös ratkaisuja.

Kun väestö kasvaa ja ilmasto muuttuu, koko maailman ruokkiminen tulee muuttumaan jatkuvasti haasteellisemmaksi. Kasvisruokavalioon siirtyminen on tärkeä keino, mutta samoin myös esimerkiksi hyönteisruoka, jätevirtojen hyödyntäminen, ja muut spekulatiiviset tekniset ratkaisut kuten esimerkiksi keinoliha tulevat olemaan osa ratkaisua. Jokaisessa näistä on omat käytännölliset ja eettiset ongelmansa ja hyötynsä. GMO-teknologian käytön valvonnan tulee olla tarkkaa. Se tulee kuitenkin viime kädessä katsoa yhdeksi teknologiaksi muiden joukossa, omine ongelmineen ja hyötyineen.

Vihreiden GMO-kannan tulee ennen muuta tukea globaalisti kestävästä maataloudesta. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että ruoan tuotanto rasittaa ympäristöä mahdollisimman vähän, ja että tuotanto on turvattu kaikissa oloissa. Geeniteknologiaan tulee suhtautua varauksella silloin, jollei se tue näitä päämääriä. Erityisesti kehitysmaiden ruokakriisi ja ilmastonmuutos saattavat kuitenkin aiheuttaa tarvetta hyvinkin nopeisiin muutoksiin globaalissa ruoantuotannossa. Tällöin GMO-teknologia voi muiden ratkaisujen tukena vastedes olla äärimmäisen tarpeellinen työkalu. Paras tapa välttää riskejä ja myös patenttiongelmia on vahva ja avoin globaali perustutkimus. Tähän perustutkimukseen tulisi myös Suomessa panostaa, riippumatta siitä ryhdytäänkö itse Suomen ruoantuotannossa käyttämään GMO-lajikkeita.

Näiden syiden takia puoluekokouksen tulee todeta seuraavaa: “Vihreiden GMO-periaatepäätöksen tulkintaa voidaan nykytiedon perusteella tarkentaa. Nyt vallitsee riittävä tieteellinen konsensus siitä, että GMO-ruoalla ei ole terveydellisiä haittavaikutuksia. GMO-teknologiaan liittyvien selvitysten tulee jatkossa keskittyä niihin kysymyksiin, joista ei vielä vastaavaa tieteellistä konsensusta ole.”

Viitteet:

Nicola, A., A. Manzo, F. Varonesi and D. Rosellini, An overview of the last 10 years of genetically engineered crop safety research, *Critical Reviews in Biotechnology*, Volume 34, Issue 1, pages 77-88, 2014. DOI: 10.3109/07388551.2013.823595

Van Eenennaam, A.L. and A. E. Young, Prevalence and impacts of genetically engineered feedstuffs on livestock populations, *Journal of Animal Science*, Vol. 92 No. 10, p. 42554278, 2014. DOI:10.2527/jas.20148124

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa todetaan, että GMO:n suoria terveysvaikutuksia koskeva tutkimusnäyttö ja vaikutusarviot olisivat nyt riittäviä ja että vallitsisi vahva tieteellinen konsensus siitä, ettei GMO-ruoalla ole terveydellisiä haittavaikutuksia ihmisille.

Jokainen geenimuunneltu organismi on omanlaisensa, eikä kategorisesti voitane todeta, että kaikki geenimuunneltu ruoka olisi varmuudella terveydelle haitatonta. Vastaavasti ei tietysti voida myöskään väittää, että kaikki GMO olisi terveydelle vaarallista tai muutenkaan haitallista. Kattavat terveysvaikutusarviot ja riskinarviot on tehtävä jokaisesta lajikkeesta erikseen; varovaisuusperiaatteen noudattaminen on geenimuuntelun kohdalla tärkeää.

Puoluehallituksen mielestä aloitteessa esitetylle suoraviivaiselle johtopäätökselle ei ole riittäviä perusteita, vaikka aloitteessa onkin tuotu esiin olennaisia näkökulmia GMO-teknologiaan liittyen.

Vuonna 2008 EU:n ympäristöministerit antoivat yhteisen julkilausuman, jossa geenimuunneltujen hyötykasvien riskinarviointeihin vaadittiin parannuksia. Ministerineuvosto kiinnitti huomiota muun muassa pitkän aikavälin tutkimusten tarpeellisuuteen koskien niin terveys- ja ympäristövaikutuksia kuin myös vaikutuksia viljelijöiden olosuhteisiin. Myös riippumattoman, avoimen ja vertaisarvioitun tutkimuksen tarvetta korostettiin, sillä valtaosa GMO-tutkimuksesta tehdään alan yhtiöiden toimesta.

Viite ry:n aloitteessa todetaan aivan oikein, että GMO-kasveihin voi liittyä muita riskejä ja ongelmia, joista tarvitaan lisää tietoa ja tutkimusta. Tällaisia ovat muun muassa tuholaismyrkyille resistenttien viljelykasvien vaikutukset torjunta-aineiden (nykyisin lähinnä glyfosaatin) käyttömääriin ja sitä tietä myrkkyyjäämiin elintarvikkeissa, sekä hyönteismyrkkyjä tuottavien GMO-organismien vaikutukset laajemmin hyönteisfaunaan kuten pölyttäjiin. Ongelmaton ei myöskään ole GMO-kasvien patenttisuoja, joka voi saattaa viljelijät yhden lajikkeen loukkuun. Myös viljelylajikkeiden geneettisen monimuotoisuuden kapeneminen (johon GMO:n lisäksi vaikuttavat muutkin tekijät) on kehityssuunta, jota mm. FAO pitää uhkana globaalille ruokaturvalle.

Kaikkia GMO-tuotantoon liittyviä riskejä ei siis ole kyetty kattavasti ja riittävällä varmuudella eliminoimaan. Siksi vihreiden periaateohjelman tarkoin punnitun kirjauksen tulkintaa geenimuuntelusta ei ole puoluehallituksen näkemyksen mukaan tarpeen muuttaa. Puoluehallitus toteaa, että puolueen suhtautumisen GMO-tuotantoon tulee perustua tosiasioihin ja tutkimustietoon.

On suotavaa ja vastuullista, että poliittiset päättäjät perehtyvät poliittisista tavoitteista ja toimenpiteistä päättäessään aihetta koskevaan tutkimustietoon kattavasti. Puoluekokous ei kuitenkaan ole oikea paikka päättää siitä, mikä on tieteellinen konsensus.

Päätösesitys: Aloite hylätään, mutta puoluekokous kehottaa puoluehallitusta laatimaan GMO-tekniikkaa koskevasta tutkimustiedosta keskustelupaperin. Puoluekokous toteaa myös, että puolueen linjausten tulee kaikissa asioissa perustua puolueen arvojen lisäksi tutkimustietoon.

Päätös: Esityksen mukaan.

4. Työllisyyden hoitoon on korkean teknologian yritysten rinnalle nostettava taideteollisuusalan sekä luomutuotannon pienyrittäjät

Esittää: Pohjois-Savon Vihreät Naiset ry.

Haluamme tässä korostaa näiden pienyritysten työllistävää vaikutusta.

Lisäksi näiden kohderyhmien toiminta on lähellä vihreää arvomaailmaamme.

Perustelut:

*Kiertotalous teemaa hyödyntäen tarvitaan kohdennettavaksi EU projekteja, joilla kartoitetaan varsinkin kierrätysmateriaaleja käyttävien pienyritysten toimintaedellytyksiä.

*Nettikaupan lisääntymisen myötä ja pienyritysten verkostoitumisen kautta tällä voidaan saada myös huomattavaa viennin kasvua.

Puoluehallituksen lausunto:

Työllisyystavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan monenlaisia toimia pienyrittäjyyden tukemiseksi.

Yksi keskeinen tavoite on pienyrittäjien, sivutoimisten yrittäjien ja itsensä työllistäjien sosiaaliturvan parantaminen. Perustuloon nojaava sosiaaliturva toisi erityyppisille pienyrittäjille kaivattua taloudellista turvaa ja ennakoitavuutta.

Toisekseen olisi tärkeää madaltaa pienten yrittäjien kynnystä palkata ensimmäiset uudet työntekijät. Siinä auttaisi jos yrittäjä vapautettaisiin määrääjäksi ensimmäisen tai ensimmäisten ulkopuolisten työntekijöiden sivukuluista.

Aloitteessa mainittu kiertotalous on vihdoinkin nousemassa politiikan agendalle myös EU:ssa. Kiertotalous on yksi EU:n komission prioriteeteista ja komissio on viime vuoden lopulla julkaissut toimintasuunnitelman kiertotaloudesta. Se sisältää askelmerkit sille, kuinka EU:ssa lähivuosina vauhditetaan taloutta resurssitehokkaalla ja ympäristöä säästävällä tavalla.

Päätösesitys: Puoluekokous kannattaa uusia toimia pienyrittäjyyden tukemiseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

5. Sähkön pientuottajien arvonlisävero- ja siirtomaksukohtelun muuttaminen

Esittää: Kaarinan Vihreät ry.

Nykytilassa yksityishenkilön asemassa oleva sähkön kuluttaja, joka tuottaa pieniä määriä sähköä esim. aurinkopaneeleilla joutuu maksamaan jokaisesta ostamastaan sähkökilowattitunnista niin siirtomaksun kuin arvonlisäveronkin. Tästä seuraa se, että jos kuluttaja tuottaa vuodessa verkkoon esimerkiksi tyypillisen keskisuuren omakotitalon aurinkopaneelin tuottaman ylimäärän 1000 kWh ja ostaa tuottamansa verran sähköä takaisin, hän häviää noin 3,98 senttiä/kWh arvonlisäveroineen, yhteensä 39,80€. Sähköstä saa myydessä korkeintaan sen hetkisen sähkömarkkinahinnan, jonka

keskiarvo vuonna 2015 oli 2,968 c/kWh. Siirtomaksun ja arvonlisäveron osuus siis ylittää sähkön myynnistä saatavan korvauksen.

Järjestely ei kannusta aurinkosähkölaitteiden hankkijoita investoimaan kuin pieneen, oman minimitarpeen täyttävään järjestelmään. Ehdotamme, että lainsäädäntöön tehdään seuraavat muutokset, jotta pientuottajien kannattaa investoida teholtaan myös sähkön merkittävämpään tuottamiseen pystyviin järjestelmiin:

* Sähkönsiirron ja ALV:n osalta siirrytään nettolaskutukseen: sähkön tuottaja maksaisi nämä ainoastaan kuluttamansa ja tuottamansa sähkön erotuksesta.

* Sähkönsiirron hinta porrastetaan sähköverkon kokonaiskuormitustilan mukaan. Verkon ylläpitäjän kannalta olennaista on siirtokapasiteetin riittävyys. Siirtomaksun suuruuden sitominen verkon kuormitustilaan kannustaisi paitsi siirtämään sähkön kulutusta kulutushuipun ulkopuolelle myös pientuottajia myymään sähköä verkkoon silloin kun tarve on suurin. Myyjä saisi siis korkean kulutuksen aikana myymästään sähköstä enemmän siirtomaksuhyvitystä kuin matalan kulutuksen aikana.

Sähkön pientuottajien tuottama sähkö ei tuo merkittäviä lisäkustannuksia siirtoyhtiöille. Paikallinen tuotanto päinvastoin vähentää siirtolinjojen kuormitusta. Pientuottajien saama siirtomaksukompensaatio siirtyisi tietenkin muiden sähkökuluttajien maksettavaksi. Se on kuitenkin pieni hinta uusiutuvan energiantuotannon edistämisestä ja siitä että uusiutumattomilla tavoilla tuotetun energian määrää saadaan näin vähennettyä.

Aloitteen toteuttaminen tarkoittaisi ainakin sähkömarkkinalain ja arvonlisäverolain muuttamista.

Puoluehallituksen lausunto:

Nettolaskutukseen siirtyminen olisi selkeä ja tehokas keino vauhdittaa sähkön pientuotantoa, ja vihreät ovatkin ajaneet sitä aktiivisesti jo monien vuosien ajan. Nettolaskutus voidaan toteuttaa monin tavoin.

Kataisen hallitusohjelmassa sovittiin nettomittaroinnin selvittämisestä ja tuo selvitystyö valmistui 2012. Sähkön hinta noteerataan pörssissä tunneittain ja hintaero tuntien välillä on huomattava. Etäluettavien mittareiden ansiosta osto ja myynti voidaan erottaa toisistaan myös tunnin sisällä, joten mittaushaasteita verkkoon myymisessä ei ole. Hyvitys voidaan periaatteessa toteuttaa myös kuukausi- tai vuositasolla.

Vuonna 2012 omaa sähköään verkkoon myyviä pientuottajia oli em. selvityksen mukaan yhteensä vain muutamia kymmeniä. Tuotantotavat olivat usein aurinko- tai tuulisähköön perustuvia. Potentiaalia suuremmallekin tuotannolle siis olisi.

Useat sähköyhtiöt ostavat omien asiakkaidensa pientuotannolla tuottaman ylijäämäsähkön. Toisaalta osa pientuottajista ei saa korvausta ylijäämäsähköstään, ja toimintamallit ovat sekä kalliita että tehottomia. Toimintatavoissa ja yhteistyön sujuvuudessa on merkittäviä eroja eri yhtiöiden välillä.

Pientuotannon markkinoille pääsyä voidaan siten edistää myös luomalla kansalliset liittymismenettelyt sekä yhtenäiset pelisäännöt ja ohjeistukset pientuottajien sähköntuotannon verkkoon toimittamiselle.

Sähkön siirron hintakehitys on ollut perusmaksujen nousun suuntaan. Sähkönsiirron hinnoittelun tulisi olla kustannusvastaavaa ja kustannukset tulisi kohdistaa asiakkaille aiheuttamisperiaatteen mukaan.

Päätösesitys: Puoluekokous kannattaa sähkön pientuotannon vauhdittamista ottamalla käyttöön nettolaskutuksen. Puoluekokous ei kannata sähkönsiirron hinnoittelua kokonaiskuormitustilan mukaan.

Päätös: Puoluekokous kannattaa sähkön pientuotannon vauhdittamista ottamalla käyttöön nettolaskutuksen sekä mahdollistamalla virtuaalimittaroinnin. Puoluekokous ei kannata sähkönsiirron hinnoittelua kokonaiskuormitustilan mukaan.

6. Maksuton ehkäisy nuorille

Esittää: Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto ry

Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto ViNO esittää, että kaikille alle 25 -vuotiaille nuorille tulee tarjota maksutonta ehkäisyä. Nuorille tulee tarjota maksuttomasti sekä hormonaalista ehkäisyä että kondomeja. Pääsy ehkäisypalveluihin on taattava kaikille nuorille seksuaaliseen suuntautumiseen katsomatta.

Maksuttoman ehkäisyn on todettu lisäävän ehkäisyn käyttöä. Maksuttoman ehkäisyn tarjoavissa kunnissa nuorten tekemien raskaudenkeskeytysten määrä on laskenut merkittävästi ja sukupuolitauditartuntojen määrä on vähentynyt. Samalla kunnat ovat säästäneet rahaa.

Vaikka maksuttoman ehkäisyn tuoma taloudellinen säästö terveydenhuoltokustannuksissa on merkittävää, tärkeintä on, että nuoret pysyvät terveinä ja hyvinvoivina eivätkä joudu läpikäymään henkisesti hyvin kuormittavaa aborttiprosessia. Eniten raskaudenkeskeytyksiä tehdään 20-24-vuotiaiden ikäluokassa. Tämän ikäluokan nuoret ovat usein vähävaraisia opiskelijoita, joille ehkäisyn hankkiminen voi olla kohtuuttoman kallista.

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ovat suosituksissaan esittäneet, että kunnat tehostaisivat nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluita. Ehdotuksiin on kuulunut maksuton ehkäisy alle 20-vuotiaille, mutta toistaiseksi vain muutama kunta toimii suosituksen mukaisesti.

ViNO vaatii puoluetta edistämään maksuttoman ehkäisyn tarjoamista kaikille alle 25-vuotiaille. Kondomeja tulisi tarjota hormonaalisen ehkäisyn rinnalla, jotta seksitaudit ehkäistäisiin tehokkaammin, ja vastuu ehkäisystä jakautuisi tasaisemmin eri sukupuolille. On todettu, että kondomit tavoittavat nuoret parhaiten siellä, missä he luonnollisesti liikkuvat. Kondomeja tulisi jakaa nuorisotaloilla, nuorten tapahtumissa, kouluterveydenhuollossa, oppilaitoksissa, kutsunnoissa ja armeijassa.

Lisäksi vaadimme nuorille monipuolisia matalan kynnyksen ehkäisypalveluita, joissa nuoria opastetaan seksuaalisesta turvallisuudesta ja väkivallasta sekä seksiin liittyvistä terveydellisistä riskeistä. Myös seksuaalivähemmistöt on huomioitava palvelujen käyttäjinä.

Puoluehallituksen lausunto:

Hyvällä seksuaaliterveydellä on suuri vaikutus sekä yksilön elämänlaatuun ja hedelmällisyyteen että kansanterveyteen laajemmin. Seksuaaliterveyden ongelmia on mahdollista ehkäistä seksuaalikasvatuksella, helposti saatavilla olevilla ehkäisyvälineillä, neuvonnalla sekä matalan kynnyksen seksitautien testauksella. Aloitteessa nostetaan esiin erityisesti nuorten seksuaaliterveys ja ehkäisyn saatavuus. Pohja loppuiän seksuaalikäyttäytymiselle rakennetaan usein nuorena ja tulevia ongelmia voidaan ehkäistä, jos nuorena opitaan pitämään huolta omasta seksuaaliterveydestä.

Aloitteessa esitetään maksutonta ehkäisyä kaikille alle 25-vuotiaille. Aloitteen esitys on kannatettava. Myös ajankohta on osuva. 1990-luvun laman vaikutukset silloisiin lapsiin ja nuoriin näkyvät myös seksuaaliterveydessä. Vuonna 1987 syntyneistä tehdyn laajan pitkittäistutkimuksen mukaan sekä teiniraskaudet, abortit että seksitaudit ovat tällä ikäluokalla yleisiä. On tärkeää toimia sen eteen, ettei käynnissä oleva taantuma jätä samanlaista perintöä.

Raskaudenkeskeytykset ovat vähentyneet koko 2000-luvun ajan. Kuitenkin toistuvien raskaudenkeskeytysten määrä on kasvanut. On yhä yleisempää, että abortti tehdään henkilölle, jolla on takanaan jo aiempia abortteja. Esimerkiksi alle 20-vuotiaista, joiden raskaus keskeytettiin, 12 %:lle oli tehty jo aikaisemmin abortti. Ilmiön taustalla on muitakin syitä, kuten huono-osaisuutta, mutta helposti saatavilla oleva ehkäisy sekä laadukas seksuaalikasvatus ja -neuvonta todennäköisesti auttaisivat tätäkin ryhmää.

THL:n *Kouluterveyskyselyn* (2013) mukaan yläkouluikäisten sekä lukion ja ammatillisten oppilaitosten 1. vuosikurssin opiskelijoiden tietämys seksuaaliterveydestä on heikentynyt vuosien 2008/2009 ja 2013 välillä. Erityisesti tietämys seksitaudeista on heikentynyt. Myöskään nuorten ehkäisyn käyttö ei ole lisääntynyt 2000-luvulla. Kouluterveyskyselyn mukaan vuonna 2013 ilman ehkäisyä viimeisimmässä yhdynnässään on ollut yläluokkien pojista 18 % ja tytöistä 14 %, ammatillisen koulutuksen pojista 13 % ja tytöistä 11 % sekä lukiolaispojista 8 % ja -tytöistä 6 %. Helposti saatavilla olevan ehkäisyn lisäksi ehkäisyneuvonta on olennaista. Neuvonnan on oltava nopeaa ja saavutettavaa. THL:n *Edistä, ehkäise, vaikuta - Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelman 2014-2020* mukaan vuonna 2008 nuoret pääsivät seksuaaliterveysasioissa vastaanotolle viikon sisällä 41 %:ssa terveyskeskuksista. Alle 20-vuotiaiden nuorten ehkäisymenetelmien tukea oli saatavilla kolmanneksessa terveyskeskuksista. Erillinen ehkäisyneuvola oli terveyskeskuksista neljänneksessä.

Maksuttomalla ehkäisyllä on pitkällä aikavälillä positiivisia vaikutuksia kuntien talouteen, kun abortit ja seksitaudit vähenevät. Muutoksesta syntyy kuitenkin väistämättä välittömiä kustannuksia. Siksi on tarpeen selvittää myös se, voisiko Kela tukea alle 25-vuotiaiden ehkäisyn hankintaa. THL:n yllä mainitussa seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelmassa tämä esitetään yhtenä vaihtoehtona.

Aloitteessa puhutaan vain kondomeista ja hormonaalisesta ehkäisystä. Tämä jättää ulkopuolelle muun muassa kuparikierukat ja naisten kondomit. On kuitenkin tärkeää varmistaa, että jokainen nuori saa käyttöönsä hänelle parhaiten sopivan ehkäisyvälineen.

Päätösesitys: Aloite hyväksytään.

Päätös: Esityksen mukaan.

7. Kaksi virallista osoitetta lapsen vuoroasumisessa

Esittää: Vihreä miesliike ry

Anna Moringin puoluekokousaloite ”Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta on uudistettava” vuonna 2014 oli hyvä ja asiallinen aloite vuoroasumisen ongelmista. Haluamme jatkaa tällä saralla ehdottamalla, että lapsella voisi tarvittaessa olla kaksi virallista osoitetta, kuten Ruotsissa on jo monta vuotta ollut mahdollista.

Tällä on useita etuja, kuten:

- Se helpottaa vanhempien tasapuolista ja tasa-arvoista mahdollisuutta osallistua lapsen elämään ja kasvatukseen eron jälkeenkin.
- Se mahdollistaa lapsille tasapuolisen suhteen molempiin vanhempiin.

- Elatustuki on mahdollista tasata tai jättää kokonaan maksamatta
- Lapsilisä voidaan jakaa asumisen suhteessa toisin kuin nyt, kun se maksetaan vain virallisen osoitteen huoltajalle
- Molemmilla vanhemmilla on yhtäläinen ja yhdenvertainen oikeus ja mahdollisuus toimia viranomaisten kanssa lasten asioiden järjestämiseksi ja erityisesti saada lapsiinsa liittyviä tiedotteita
- Lapset tulevat tarvittaessa paremmin huomioiduksi perheitä koskevissa viranomaispäätöksissä
- Huoltajuudesta kumpuavat riidat vähenevät
- Useamman kodin sosiaalinen hyväksyntä paranee.

Uusimman tutkimustiedon mukaan järjestely vaatii huoltajilta enemmän vaivaa ja järjestelyjä, mutta on lapsen kannalta paras ratkaisu. Siksi pyydämme Vihreä liitto r.p:tä ajamaan kahden virallisen osoitteen mahdollistamista sitä tarvitseville lapsille.

Puoluehallituksen lausunto:

Yksi vihreiden poliittisen ohjelman (2014) vaatimuksista on, että ”kaikkia parisuhde- ja perhemuotoja [on] kohdeltava yhdenvertaisesti”. Yksi ohjelmassa esitetyistä konkreettisista toimenpiteistä on tasa-arvoisen vuorovanhemmuuden lainsäädännöllisten esteiden poistaminen. Aloitteessa esitetty uudistus, jossa lapsella voisi olla kaksi virallista osoitetta, on linjassa näiden tavoitteiden kanssa. Nykytilassa aidosti tasa-arvoinen vuorovanhemmuus voi olla haastavaa, kun viranomaiset tunnistavat lapselle vain yhden osoitteen ja yhden lähihuoltajan, vaikka vanhemmilla olisi yhteishuoltajuus.

Kahden virallisen osoitteen salliminen lapselle edellyttää muutoksia myös muuhun lainsäädäntöön ja käytäntöihin. Muutoksen valmistelun yhteydessä on tärkeää tehdä tarvittavat muutokset ja laatia selkeät käytännöt muun muassa asumistuen ja elatusavun määräytymiseen, lapsilisän jakamiseen, koulukyyteihin sekä kunnan järjestämistä vastuulla oleviin palveluihin. Näin vältetään mahdollisilta ongelmilta ja epäoikeudenmukaisilta tulkintakäytännöiltä.

Vuoroasumistilanteissa tulee myös luopua käsitteistä lähi- ja etävanhempi ja siitä, että vain toinen vanhemmista määriteltäisiin lapsen ainoaksi lähivanhemmaksi.

Päätösesitys: Aloite hyväksytään.

Päätös: Esityksen mukaan.

8. Eläinsuojelulain uudistuksella varmistettava eläinten hyvinvoinnin jatkuva edistäminen, eläinsuojeluvalvonnan tehostaminen ja nopeat toimenpiteet eläinten kärsimykseen puuttumiseksi

Esittää: Eläinpoliittinen työryhmä

Eläinsuojelulain uudistamista kaivataan kipeästi, koska nykyinen laki on jo 20 vuotta vanha, ei vastaa nykyiseen tilanteeseen eikä noudata nykyisen tutkimustiedon nojalla tehtyjä suosituksia. Eläinsuojelulaki on odotettavissa eduskunnan käsittelyyn tällä kaudella, mutta tarvittavien uudistusten sisältyminen esitykseen on epävarmaa.

Laki tulee olemaan pääosiltaan voimassa 20 vuotta, joten on erittäin tärkeää varmistaa, ettei esimerkiksi tuottajien nykyistä vaikeaa taloudellista tilannetta käytetä perusteena lain vesittämiselle ja eläinsuojeluvalvonnan tason heikentämiselle entisestään. Laki on avainasemassa eläinten hyvinvoinnin parantamisessa eivätkä Vihreät saa antaa lain tulla hyväksytyksi ilman konkreettisia

parannuksia.

Eläinpoliittinen työryhmä esittää, että eduskuntaryhmä ja puolueen viestintä seuraavat lain valmistelun etenemistä ja nostavat esille alla esitettyjä uudistusvaatimuksia sekä nykyisen lain ongelmia. Erityisesti tulee huolehtia siitä, ettei säästöjen ja norminpurkutalkoiden nimissä nipistettä eläinsuojeluvalvonnan resursseista.

Merkittävimmät uudistustarpeet:

- turvattava eläimille mahdollisuus riittävään tilaan ja olennaisten käyttäytymistarpeiden tyydyttämiseen (tarvittaessa siirtymäajalla) ja määriteltävä näitä konkreettisesti laissa (jaloittelu ja ulkoilu, virikkeet, kielto pitää eläimiä jatkuvasti kytkettyinä tai verkkopohjalla)
- kipua aiheuttavat toimenpiteet sallittuja vain riittävää kivunlievitystä käyttäen
- eläinsuojeluvalvontaa tehostettava, järjeistettävä ja kohdennettava riskiperusteisesti kansalaisten ja viranomaisten yhteistyöllä niin, että vähennetään turhaa byrokratiaa, mutta löydetään eläinsuojelun kannalta ongelmallisimmat tapaukset
- lisätään viranomaisten valtuuksia ennaltaehkäistä eläinsuojelurikoksia ja auttaa eläimiä tehokkaasti myös tapauksissa, joissa jatkuvat rikkomukset ovat vasta uhka eläinten hyvinvoinnille
- tiukat rajat koirankasvatukselle, jotta pentutehtailu saadaan käytännössä kiellettyä
- vähintään koirien, mielellään kissojenkin, tunnistusmerkintä ja rekisteröinti pakolliseksi, jotta voidaan paremmin valvoa mm. pentutehtailua ja eläintenpitokieltoja sekä vähentää eläinten hylkäämisestä ja kulkukissoista aiheutuvia eläinsuojeluongelmia

Puoluehallituksen lausunto:

Kuten aloitteessa todetaan, eläinsuojelulain kokonaisuudistus on ollut jo pitkään vireillä ja se on tulossa eduskunnan käsittelyyn todennäköisesti jo vuoden 2016 aikana.

Eläinten oikeuksien parantaminen kuuluu vihreiden keskeisiin tavoitteisiin ja siksi lakimuutoksen seuraaminen ja siihen vaikuttaminen on tärkeää. Hallituksen mukaan uudistuksen tavoitteena on eläinten hyvinvoinnin parantaminen ja eläinsuojeluvalvonnan tehostaminen, jotka ovat hyviä tavoitteita. On tärkeää varmistaa, että lakiuudistus todella myös parantaa eläinten hyvinvointia.

Aloitteessa on hyvin koottu keskeisiä asioita, joita eläinsuojelulain uudistuksessa on erityisesti seurattava ja joihin on pyrittävä vaikuttamaan.

Päätösesitys: Aloite hyväksytään.

Päätös: Esityksen mukaan.

9. Lähipoliisitoiminnan uudistus turvallisuuden tunnetta tukemaan

Esittää: Turun seudun vihreät ry.

Pakolaiskriisi on aiheuttanut suomalaisten jakautumista kahteen leiriin. Osalla kansalaisista turvallisuuden tunne on heikentynyt ja siihen liittyvistä asioista keskustellaan kiivaasti. Vaikka Suomi on nykyään monella tapaa aiempaa turvallisempi maa, on kansalaisten kokemaa turvallisuuden tunnetta parannettava. Sitä kautta on mahdollista vähentää negatiivisia ilmiöitä, kuten rasismia. Muutamien ulkomaalaistaustaisten henkilöiden tekemien rikosten saama ylenpalttinen huomio on johtanut rassistien katupartioiden perustamiseen. Toiset kokevat nämä katupartiotkin turvallisuusuhkana ja ne vaikuttavat epäterveellä tavalla yhteiskunnalliseen ilmapiiriin.

Turun seudun vihreät ry esittää, että vihreät edistäisivät lähipoliisitoimintaa, sillä lähipoliisit (tuttavallisemmin korttelipoliisit) tarjoaisivat katupartioita neutraalimman ja objektiivisemmän vaihtoehdon turvallisuuden tunteen palauttamiseksi. Lähipoliisitoimintaa on supistettu ja se on osin

korvautunut nuorisopoliisien muodossa. Korttelipoliisien lisääminen katukuvassa vähentäisi poliisien työttömyyttä, toimisi ennaltaehkäisevästi rikosten suhteen, nopeuttaisi avunantoprosessia ja tehostaisi erityisesti poliisin koulutus- ja palvelutehtäviä esimerkiksi kouluissa, yhteistyössä yhdistysten kanssa sekä maahanmuuttajien keskuudessa. Mikäli poliisi perustaisi sadasta kahteensataan uutta poliisin virkaa sopivassa suhteessa 11 poliisilaitoksen kesken, voisi osan poliisien työajasta kohdentaa lähipoliisitoimintaan. Lähipoliisilla on oma vastualueensa, joka tulee hänelle tutuksi, ja sitä myötä poliisi tulisi myös alueen asukkaille tutuksi. Lähipoliisien vastuulla olisi siis sidosryhmäyhteistyö ja osa heistä toimisi myös virtuaalisina lähipoliiseina verkossa, jotta kynnyksien yhteydenottoon olisi alhainen, ja että he olisivat monella tapaa tavoitettavissa. Poliisikoulutuksen saaneet ja poliisin organisaatioissa toimivat korttelipoliisit tulisi sijoittaa ensisijaisesti alueille, jotka on todettu tavallista turvattommiksi (esim. rikosten suhteellisen määrän perusteella) ja jotka myös koetaan turvattomina.

On kuitenkin tärkeää huolehtia, ettei poliisin lisääntyneeseen läsnäoloon luoda toisenlaista turvattomuuden tunnetta, sillä lisääntyneellä valvonnalla ja näkyvään turvallisuuteen panostamisella voi olla tällainen vaikutus. Tarkoitus ei ole viestiä ihmisille, että olisi joku uhka, jota he eivät ole huomanneet. Haluamme, että jokainen kansalainen voisi liikkua ulkona huoletta kellonajasta riippumatta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous kehottaa vihreää eduskuntaryhmää edistämään lähipoliisitoimintaa. Poliisin resursseja tulee tarvittaessa kasvattaa tai kohdentaa siten, että lähipoliisitoiminta voidaan organisoida uudelleen nykyistä laajamittaisempaan eheään kokonaisuutena. Tähän yhteyteen kuuluisi myös nuorisopoliisitoiminta omana kokonaisuutena tukevana osana.

Puoluehallituksen lausunto:

Kansalaisten perusturvallisuuden tunteeseen vaikuttaa ratkaisevasti se, kuinka helposti ja nopeasti poliisi saadaan paikalle ja kuinka hyvin poliisi näkyy katukuvassa. Kaikilla poliisilaitoksilla on oltava valmius ympärivuorokautiseen itsenäiseen hälytystoimintaan. Poliisipalvelujen saatavuus on taattava myös pienillä paikkakunnilla ja haja-asutusalueilla.

Huolia ja pelkoja ei tule lietsoa eikä niitä ratkota sillä, että rasistiset katupartiot kulkevat kaupunkien kaduilla. Epävirallisten partioiden sijasta kansalaisten turvallisuuden varmistaminen kuuluu poliisille, ja siksi lähipoliisitoiminnan lisääminen on tärkeää. Poliisin pitäisi vahvistaa suvaitsevaisuus- ja tasa-arvotyötään. Kulttuuritaustojen tuntemus on poliisityössä yhä tärkeämpää. Naisten kokema rikollisuus ja sen uhka on tunnistettava kaikessa poliisin työssä. Poliisien rekrytoinnissa tulisi lisätä ammattiin hakeutuvien maahanmuuttajataustaisten sekä naisten osuutta.

Suomalaisten on voitava jatkossakin luottaa poliisiin. Tarvitaan riittävästi määrärahoja siihen, että poliisien määrää kenttätöissä voidaan kasvattaa.

Päätösesitys: Aloite hyväksytään. Puoluekokous kannustaa Vihreää eduskuntaryhmää edistämään aloitteen tavoitteita.

Päätös: Esityksen mukaan.

10. Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen

Esittää: Oulun Vihreät - OVI ry ja Suvi Aitto-oja, jäsen (Oulun Vihreät - OVI ry)

Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamisesta on säädetty kuntalaissa (410/2015, 26 §) ja nuorisolaissa (72/2006, 8 §). Lain mukaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamiskanavaksi on muotoutunut nuorisovaltuusto, jonka toimintaedellytyksistä

kunnanhallitusten on huolehdittava. Tällä hetkellä noin 70 prosentissa Suomen kunnista toimii nuorisovaltuusto tai jokin muu vastaava nuorten vaikuttajaryhmä. Ei riitä, että nuorilla on olemassa vaikuttamisen kanava - heitä tulee myös aktiivisesti kannustaa ja ohjata sen käyttöön. Vastuu nuorten osallistamisesta on aikuisilla - lain mukaan erityisesti kuntapäätäjillä. Nuorisovaltuustojen toimintaedellytysten tulee olla sellaiset, että ne kannustavat nuoria osallistumaan sellaisilla tavoilla ja sellaista teknologiaa käyttäen, joka soveltuu parhaiten nuorten käyttöön. Nuorisovaltuustojen toiminnan lisäksi nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia tulee tukea muillakin keinoilla.

Puoluekokousaloitteessa esitämme, että puolue edistäisi aktiivisesti puoluerajat ylittävällä toiminnalla alle 18-vuotiaiden nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kuulemiskäytäntöjä poliittisessa päätöksenteossa kaikilla päätöksenteon tasoilla. Konkreettiset toimenpide-ehdotukset:

- Nostetaan aktiivisesti esiin nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyviä velvoitteita, jotka on mainittu kuntalain (410/2015) 26 §:ssä ja nuorisolain (72/2006) 8 §:ssä.
- Varmistetaan, että nuorisovaltuusto saadaan toimimaan joka kunnan alueella. Nuorisovaltuusto voi olla myös kuntien yhteinen.
- Huolehditaan kunnissa siitä, että nuorisovaltuustoilla on riittävät taloudelliset ja tekniset toimintaedellytykset sekä tarvittava tuki toimimiseen.
- Nostetaan aktiivisesti esiin mahdolliset puutteet osallistumismahdollisuuksissa, osallistutaan puoluerajat ylittävästi kehittämistoimenpiteisiin sekä nuorisovaltuustojen toimintaedellytysten parantamiseen.
- Varmistetaan, että nuorisovaltuutetut saavat puhe- ja läsnäolo-oikeuden lautakuntien ja kunnanvaltuustojen kokouksiin.
- Varmistetaan, että kunnat ottavat käyttöön jonkin erityisesti nuorille suunnatun, nuorten aloitteita ja ideoita keräävän verkkovaikuttamispalvelun. Esimerkkejä palveluista: Helsingin kaupungin ylläpitämä Ruuti (<http://ruuti.munstadi.fi/aloitteet/>) ja oikeusministeriön sähköisiin demokratiapalveluihin kuuluva, valtakunnallinen Nuortenideat.fi-palvelu (<https://www.nuortenideat.fi/fi/>).
- Varmistetaan, että kunnat hyödyntävät verkkopalveluita myös kysyessään nuorten mielipidettä valmisteltavina oleviin asioihin.
- Varmistetaan, että nuoret otetaan mukaan suunnittelemaan ja kehittämään keinoja heidän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiensa kehittämiseksi.
- Varmistetaan, että valtuustojen tietoon tuodaan kerran vuodessa alle 18-vuotiaiden nuorten aloitteet kaupungin toimivaltaan kuuluvissa asioissa.
- Varmistetaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet myös itsehallintouudistuksessa siten, että itsehallintolaissa veloitetaan itsehallintoalueita alueellisten nuorisovaltuustojen perustamiseen.
- Huolehditaan siitä, että päätösten valmisteluvaiheessa tehdään nuorisovaikutusten arviointi.

Kuntalaki (410/2015)

26 § Nuorisovaltuusto

Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen.

Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen

kunnassa.

Lasten ja nuorten osallistumisesta ja kuulemisesta säädetään nuorisolain (72/2006) 8 §:ssä.

Nuorisolaki (72/2006)

8 § Nuorten osallistuminen ja kuuleminen

Nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.

Puoluehallituksen lausunto:

Nuorten osallisuuteen päätöksenteossa tarvitaan erityisiä toimia, jotta heidän äänensä pääsee kuuluviin. Vihreät haluavat muun muassa tukea nuorten omia järjestöjä ja kuulla nuoria oman arkensa asiantuntijoina.

Kuntalaki edellyttää, että nuorisovaltuusto on joka kunnassa. Nuorisovaltuustoille on tärkeää antaa kunnissa selkeä ja vahva asema, jotta nuorten ääni ja mielipiteet kuullaan ja voidaan ottaa huomioon päätöksenteossa. Nuorisovaltuustojen lisäksi aloitteessa on esitetty lukuisia keinoja, joilla nuoret on mahdollista saada nykyistä paremmin osallisiksi kuntien toiminnassa ja nuoria itseään koskevissa päätöksissä.

Yksi este nuorten yhteiskunnalliselle aktivoitumiselle on myös nykyinen kuntatason poliittinen asenneilmapiiri. Tätä ei edistä se, että nuorista on pulaa päätöksentekijöiden joukossa. Siksi on tärkeää, että Vihreät nostavat nuoria ehdokkaita esiin vaaleissa ja lautakunnissa.

Juhlapuheiden sijaan, kaivataan konkreettisia keinoja lähidemokratian ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien kehittämiseksi. Juuri tällaisia toimia esityksessä ehdotetaan.

Päätösesitys: Aloite hyväksytään. Puoluekokous katsoo, että aloite on kannatettava ja kannustaa Vihreitä toimijoita, erityisesti vihreitä valtuutettuja olemaan omissa kunnissaan aloitteellisia ja edistämään siinä esitettyjä konkreettisia ehdotuksia. Puoluekokous kehottaa Vihreiden eduskuntaryhmää vaikuttamaan siihen, että maakuntaudistuksen toteutuksessa huomioidaan myös nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaaminen maakuntatasolla.

Päätös: Esityksen mukaan.

11. Sisäilmaongelmat hallintaan

Esittäjä: Minna Haavisto, jäsen (Porin seudun vihreät ry, Viite - Tieteen ja teknologian vihreät ry, Satakunnan Vihreät Naiset ry)

Suomessa sadat tuhannet ihmiset altistuvat päivittäin homevaurioisten rakennusten epäterveelliselle sisäilmalle. Osa heistä kärsii jatkuvasti eriasteisista oireista ja osa sairastuu vakavasti ja pysyvästi. Useimmiten näin annetaan tapahtua, vaikka terveydensuojelulaki ja moni muukin laki edellyttää rakennuksilta terveellisyyttä. Samalla kun yhteiskuntamme eri tahot kiistelevät siitä, mikä on ongelman ydin, kenellä on vastuu ja mitä asioille pitäisi tehdä, kansalaiset kärsivät ja sairastuvat. Pilaantuneen sisäilman aiheuttamien terveysongelmien kustannukset yhteiskunnalle lasketaan miljardeissa vuositasolla.

Kaikkein heikoimmassa asemassa ovat lapsemme, jotka joutuvat käymään sisäilmaongelmaisissa kouluissa ja päiväkodeissa. Näillä tulevaisuuden toivoillamme ei useinkaan ole mitään mahdollisuuksia välttää altistumista ja sen mukanaan tuomaa sairastumista. Tuhoamme tulevaisuutemme jos annamme lastemme sairastua tai jopa invalidisoitua jo kouluikäisinä.

Tällä hetkellä yhteiskunnassamme vallitsee voimakas vastuiden välttelyn ilmapiiri näissä sisäilmaongelmissa. Ongelmat ovat laajoja ja koskettavat useita päätöksenteon sektoreita. Yhteistyö toimialarajojen yli on heikkoa. Säästöt kiinteistöpuolella aiheuttavat inhimillisen kärsimyksen lisäksi kasvavia kustannuksia muilla sektoreilla, erityisesti sosiaali- ja terveyspuolella. Ongelmien ratkaiseminen edellyttää halua katsoa asioita kokonaisuutena, ohi perinteisen sektoriajattelun. On aika siirtyä vastuiden välttelystä ongelmien ratkaisemiseen. Tähän tarvitaan ennen kaikkea tietoa ja poliittista tahtoa.

Vihreiden pitää ottaa selkeästi kantaa sisäilmaongelmaisten koulujen ja päiväkotien asianmukaisen tutkimisen ja korjaamisen puolesta **kuntavaaliohjelmassaan**.

Puolueen pitää perustaa työryhmä kokoamaan tietoa, mahdollisia poliittisia ratkaisuja ja hyväksi havaittuja käytäntöjä koulujemme sisäilmaongelmien ennaltaehkäisemiseksi, nykyisten ongelmakoulujen tutkimiseksi ja korjaamiseksi sekä jo sairastuneiden lasten ja opettajien tilanteen parantamiseksi. Tulevat kuntapäätäjät joutuvat ottamaan kantaan näihin asioihin seuraavalla kuntavaalikaudella eri puolilla Suomea. Puolueen tulee tukea kuntapäätäjiään tuottamalla heille asianmukaista tietoa.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa kiinnitetään huomiota tärkeään asiaan, jota ei ole Suomessa kyetty ratkaisemaan tyydyttävällä tavalla, vaikka ongelma on ollut tiedossa jo hyvin pitkän ajan.

Suuri osa sisäilmaongelmaisista rakennuksista on kuntien omistamia palvelutiloja kuten kouluja, päiväkoteja ja hoitolaitoksia. Ongelmien ratkaiseminen on siis kuntapäätäjien käsissä, joskin myös valtio voi omilla toimillaan myötävaikuttaa sisäilmaongelmien poistamiseen.

Rakennusten sisäilmaongelmien tyypillisimpiä syitä ovat suunnittelu- ja rakennusvirheet, huollon tai hoidon puute, rakennuksen käyttövirheet, kunnossapidon laiminlyönnit (esimerkiksi koneellisen ilmanvaihdon väärä käyttö) sekä peruskorjausten lykkääminen. Yksistään kuntien toimitiloissa arvioidaan olevan korjausvelkaa yli viisi miljardia euroa.

Näiden lisäksi erittäin yleinen syy on eri vuosikymmenien aikaiset virheelliset rakennustavat, jotka pahimmillaan tekevät koko rakennuksen korjauskelvottomaksi.

Ympäristöministeriön toimeenpanemissa kosteus- ja homealkoissa etsittiin vuosina 2009-2015 keinoja kosteus- ja homeongelmien aiheuttamien terveyshaittojen ja kansantaloudellisten menetysten systemaattiseen vähentämiseen. Yhtenä hankkeena oli kuntien osaamisen kehittäminen sekä konkreettisten toimintaohjeiden ja mallien kokoaminen sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi kunnissa. Pilottikohteena hankkeessa oli Lahden Tilakeskus ja hankkeen tuloksena tuotettiin päätäjien homeopas. (<http://tinyurl.com/paattajanhomeopas>)

Sisäilmaongelmat ovat monimutkaisia ja niiden syiden selvittäminen edellyttää erityisosaamista sekä lisätutkimusta. On tärkeää, että uusien tutkimustietojen ja parhaat käytännöt saadaan tehokkaasti leviämään.

Ongelmien ratkomisessa on myös keskityttävä nykyistä enemmän oirehtivien ja sairastuneiden lasten ja opettajien tilanteeseen ja nopeaan reagointiin, jotta altistuminen ei pitkittyisi ja jotta oireet eivät kroonistuisi. Käyttäjille tehtäviä kattavia oirekyselyjä pidetään keskeisenä työkaluna, jolla saadaan tietoa tilojen käyttäjien kokemien oireiden vakavuudesta ja ilmenemispaikoista. Nämä ovat tärkeitä tietoja arvioitaessa eri vaurioiden merkitystä ja korjausten kiireellisyysjärjestystä.

Aloitteessa ehdotetaan, että puolue perustaisi työryhmän kokoamaan tietoa ongelmasta ja sen eri

ratkaisumalleista. Ehdotus on kannatettava, jotta saadaan koottua laajapohjainen ”työkalupakki” vihreille kuntatoimijoille eri puolilla maata sisäilmaongelmien ratkomiseen ja ennaltaehkäisyyn. Puoluehallitus voi ratkaista, onko tarpeen perustaa erillinen työryhmä vai voisiko asiaa hoitaa puolueen sosiaali- ja terveystieteellisen työryhmän piirissä.

Tulevien kuntavaalien neljä pääteemaa ovat samat kuin jo eduskuntavaaleissa 2015: työ, ympäristö, köyhyys ja koulutus. Sisäilmaongelmien merkittävyyden vuoksi ja koska ongelmat pitkälti ratkaistaan kunnissa, on tarpeen, että asia on mukana kuntavaaliohjelmassa. Yksittäisiä vaaliteemoja ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista naulata kiinni puoluekokouksessa, vaan vaaliohjelman valmistelu kannattaa jättää ohjelmatyöryhmän harteille ja lopullisen ohjelman hyväksyminen puoluevaltuuskunnalle.

Päätösesitys: Aloite hyväksytään. Puoluekokous kehottaa vihreitä kuntapäätäjiä toimimaan aktiivisesti sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi ja kehottaa puoluevaltuuskuntaa huomioimaan asian kuntavaaliohjelmassa.

Päätös: Esityksen mukaan.

12. Vihreiden tulisi tukea sokeriverotuksen uudistamista terveysperusteiseksi

Esittäjä: Sami Pesonen, jäsen (Tampereen Vihreät ry)

Vuoden 2017 alusta tuotteiden sokeripitoisuus tulee ilmoittaa lakisääteisesti mikä mahdollistaa myös lisätyn sokerin verottamisen.

Sokerin yhteys lihavuuteen, kroonisiin sairauksiin ja hammasterveyteen on tuotu esiin uusimmissa tutkimuksissa. Sokerin käytöllä on yhteys ylipainon syntymiseen sokeripitoisten tuotteiden energiapitoisuuden vuoksi.

Parhaiten terveyttä tukisi ns. yhdistelmämalli missä tuotteita verotettaisiin sokeripitoisuuden perusteella ja osa tuotteista kuten hedelmät ja marjat jätettäisiin verotuksen ulkopuolelle.

Perustelut:

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira kannattaa makeis-, jäätelö- ja virvoitusjuomaveron muuttamista terveysperusteiseksi. Samalla veron tasoa tulisi nostaa ja veropohjaa laajentaa koskemaan muitakin lisätyn sokerin lähteitä. Verotus kohdistuisi ravitsemuksellisesti turhiin elintarvikkeisiin, joiden runsas nauttiminen lisää suomalaisten sokerin saantia ja heikentää kansanterveyttä. [1]

EU:ssa käydään tällä hetkellä yhteistä keskustelua sokerin, tyydyttyneen rasvan ja suolan saannin vähentämisen keinoista. Terveysperusteisia veroja on käytössä EU:ssa. Esimerkiksi Unkarissa sokerin, rasvan ja suolan verottaminen on terveysperusteista, ja näitä sisältävien epäterveellisten ruokien kulutusta on saatu vähennettyä merkittävästi. Suomessa sokeriveron ulottaminen koskemaan muitakin lisätyn sokerin lähteitä on perusteltavissa kansanterveydellisin näkökohdin. Uudistunut pakkausmerkintälainsäädäntö tekee elintarvikkeiden sokerimäärän ilmoittamisen ravintoarvomerkinnoissä pakolliseksi joulukuusta 2016 lähtien. [2]

Keväällä 2015 WHO suositti, että lisätyn sokerin osuus ruokavaliossa saisi olla enintään 10 % syödyn energian määrästä, mieluiten 5 %. Perusteena on lihomisen ehkäisy ja hammasterveyden edistäminen. Valtion ravitsemus neuvottelukunnan suositus lisätyn sokerin saannista on vastaavasti korkeintaan 10 % kokonaisenergiasta. Suomalaiset lapset saavat sokerista 13-14 % päivittäisestä energiastaan. Murrosikäisten poikien sokerin saanti on jopa tätä suurempaa. Täten erityinen huolenaihe Suomessa on lasten ja nuorten terveys. [2]

Valtionvarainministeriön Sokeriverotyöryhmä on myös tehnyt kattavan selvityksen terveysvaikutteisen sokeriveron mahdollisuuksista (3/2013) ja suositteli erityisesti yhdistelmämallia missä tuotteita verotetaan sokeripitoisuuden perusteella ja esim. hedelmät ja marjat jätetään veron ulkopuolelle. [3]

[1]

<http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/tietoa+elintarvikkeista/ravitseminen/terveysperusteinen+sokerivero/>

[2] <http://www.ravitseminen.fi/portal/fi/ajankohtaista/?bid=4392>

[3] <http://vm.fi/makeisten-jaatelon-ja-virvoitusjuomien-verotus>

Puoluehallituksen lausunto:

Tällä hetkellä makeisista, jäätelöstä ja virvoitusjuomista kerätään valmisteveroa. Vuonna 2013 verotuotto oli 204 miljoonaa.

Hallitus päätti viime syksynä, että kiistelty vero poistetaan makeisten ja jäätelön osalta ensi vuoden alusta. Syynä oli EU:n komission ilmoitus, jonka mukaan vero on valtioneuvoston vastainen ja vääristää kilpailua samankaltaisten tuotteiden välillä. Hallitus reagoi EU:n epäviralliseen ilmoitukseen heti eikä odottanut, että asia päättyisi EU-tuomioistuimeen.

Aloitteessa viitattiin muutama vuosi sitten istuneeseen Sokeriverotyöryhmään, joka selvitti nykyisen veromallin toimivuutta ja sen vaihtoehtoja. Työryhmän johtopäätös oli seuraava:

Yhdistelmämalli olisi terveyden edistämisen kannalta optimaalisin ja makeisveromalli taas käytännössä toteuttamiskelpoinen. Sekä sokerivero- että yhdistelmämalli aiheuttaisivat merkittävän hallinnollisen taakan veron piiriin tuleville verovelvollisille eivätkä ne käytännössä ole toteuttavissa ennen vuotta 2017 sokeripitoisuuden ilmoittamisvelvollisuuden vuoksi.
(<http://tinyurl.com/sokeriverotyoryhma>)

Puoluehallitus katsoo, että sokerivero on käyttökelpoinen keino edistää ihmisten terveyttä ja kerätä valtiolle verotuloja. Veron hallinnollisesta taakasta tulisi tehdä päivitetty arvio kun sokeripitoisuuden ilmoittamisvelvollisuus on astunut voimaan. Ellei se ole suuruudeltaan merkittävä, vero on otettava käyttöön.

Päätösesitys: Puoluekokous kannattaa sokeriveron käyttöönottoa.

Päätös: Esityksen mukaan.

13. Alkoholipolitiikan järjeistäminen ja käytön suuntaaminen ravintolakulttuurin piiriin

Esittää: Eve Tervahartiala, jäsen (Kalevan Vihreät - Kalevi ry, Tampereen vihreät nuoret - Virnu ry)

Puoluekokous kehottaa eduskuntaryhmää aloitteellisuuteen Suomen alkoholipolitiikan asteittaisen liberalisoimisen edistämiseksi seuraavan tyypisin askelin.

Asteittainen ohjelma Alkoholin vähittäismonopolin sekä Alkoholiverotuksen muuttamiseksi:

- 1. Alkoholin vähittäismyyntimonopolin poistaminen sallimalla aluksi alle 100m² alkoholimyymälät.
- 2. Alkoholiveron poistaminen ravintolamyyniltä.
- 3. Alkoholin anniskelu ja myyntirajoitusten karsinta.

- 4. Sallitaan työntekijöiden puhallutukset.
- 5. Rikosoikeudellisesti alkoholin vaikutuksen alaisena tehty rike tai rikos on raskauttava asia
- 6. Promilleraja autoilussa 0.2:n ja veneillä 0.5:n
- 7. Kaikkien viranomaisten järjestämien tilaisuuksien (valtiolliset ja kunnalliset) muuttaminen alkoholittomiksi
- 8. Yhteiskunnan edustajat, valtion tai kunnan, alkoholinkäyttökielto myös yksityisten tilaisuuksissa. *[Esitysten numerointi on toimiston selkeyden vuoksi lisäämä. Numerointiin viitataan lausunnossa ja päätösesityksessä.]*

Perustelut

Suomalainen alkoholipolitiikka on tienhaarassa. Vuosikymmeniä jatkunut hintaan ja saatavuuden sääntely eivät ole ratkaisseet pääongelmaa, joka on suomalainen juomiskulttuuri. Suomessa vuosittaisen 2000 alkoholikuoleman vähentäminen ei tule tapahtumaan nykyisen kulutuskulttuurin ilmapiirissä, sillä näin olisi jo tapahtunut, jos se olisi tapahtuakseen. Alkoholikuolemat ja alkoholista aiheutuvat sosiaaliset ongelmat vähenevät vain, jos suomalaiset juomatavat saadaan muutettua.

Alkoholin ongelmat aiheutuvat pääsääntöisesti alkoholin käyttäjäryhmä, johon eivät nykyiset rajoitukset pure, alkoholin suurkuluttajat. Suurkuluttajaksi, eli alkoholistiksi ajautumiseen taas vaikuttaa se, millä tavalla juo.

Joten se, miten tämä ympäröivä yhteiskunta opettaa ihmistä juomaan on avainasemassa. Niin kauan, kun Suomessa kannäys on glorifioitavaa toimintaa, jolla kehuaan ja jollaisessa kunnossa on ihan ok esiintyä julkisesti (Jutila ja Nurminen jääkiekon MM -juhlissa, Juice pressanlinnassa), kannäysjuominen ei vähene, eli eivät vähene myöskään alkoholismiin ajautuvien määrä. Ainoastaan näiden alkoholin suurkuluttajien perheiden kärsimys lisääntyy entisestään kun kokonaistaloudesta yhtä enemmän menee siihen viinaan (ollen pois perheen muusta käytöstä). Alkoholismiin ajautuvien määrää ei ole onnistuttu laskemaan rajoituksin ja hinnankorotuksin. Epäonnistuminen on seurausta siitä, että vain muuttamalla yhteiskunnan asenteet kannäysjuomista kohtaan voi laskea alkoholin suurkuluttajien määrää. Asenteiden muuttaminen vaati monikanavaisia toimia lainsäädännössä ja käytännöissä ja sen käännoksen aikajana on vuosikymmeniä.

Olemassa oleva alkoholikulttuuri voi muuttua vain jos suhteemme alkoholiin muuttuu. Se, että se ei olisi aina ”hintansa väärti” tai kuuluisi juhlaan ja viihteelle, vaan olisi ihan arkipäiväinen tuote. Tähän ei nykykeinoilla ole päästy, ja niillä keinoilla, joilla asennemuutokseen on mahdollista päästä, ovat kieltämättä hankalia, koska ne lisäisivät aluksi kulutusta ja haittoja. Mutta pitemmällä tähtäimellä alkoholipolitiikan liberalisointi on se keino, jolla se käyttökulttuuri voi joskus muuttua.

Kun alkoholi arkipäiväistyy ja halpenee, se muuttuu elintarvikkeeksi. Sen mystisyys, kielletyn hedelmän maku ym. miellelyhtymät vähenevät. Kun siitä tehdään työelämässä ja rikoslaissa raskauttavaa, huonoa käytöstä, yleinen ilmapiiri alkaa pitää krapulaisia työntekijöitä sääliävinä, ei ”sankareina” jotka taas oli viikonloppuna vetäneet päänsä täyteen.

Tarkennukset ohjelman askeleille:

Asteittainen ohjelma Alkoholin vähittäismonopolin sekä Alkoholiverotuksen muuttamiseksi perusteluineen:

- Alkoholin vähittäismyyntimonopolin poistaminen sallimalla aluksi alle 100m² alkoholimyymälät. Eli tämä tarkoittaisi erikoisliikkeitä, eli parempaa tarjontaa, eli alkoholin käyttöä muuhunkin kuin kannäymiseen.
- Alkoholiveron poistaminen ravintolamyynniltä. Eli alkoholin nauttimisen siirtymistä enemmän ravintolatiloihin, työtä ja valottua anniskelua.

- Alkoholin anniskelu ja myyntirajoitusten rankka karsinta. Ei tiukasti rajattuja anniskelualueita ja väliaikaislupien myöntäminen ilmoitusmenettelyllä.

Asenneilmapiiriin muutosta pyritään lisäämään vapauksia lisäämällä ja viestimällä yhteiskunnan asennetta ”kännäämiseen”. Näin pyrkien sosiaalisen paineen kääntämiseen arvostamaan siemilua nykyisen ”kova jätkä, vedin lärvit” arvostuksen sijaan.

- sallimalla työntekijöiden puhallutukset. On häpeä jäädä kiinni, eli olla kannissä/krapulassa töissä (vrt. tupakkalaki, vain moukat polttaa työpaikalla).

- Rikosoikeudellisesti alkoholin vaikutuksen alaisena tehty rike tai rikos on raskauttava asia (ei lieventävä) ja johtaa kovempaan rangaistukseen. Sisältäen ihan yleisellä paikalla häiriön aiheuttamisen. Kännissä 2x sakkoa, vs. selvin päin.

- Promilleraja autoilussa 0.2:n ja veneillä 0.5:n

- Kaikkien viranomaisten järjestämien tilaisuuksien (valtiolliset ja kunnalliset) muuttaminen alkoholittomiksi (vrt. kuten savuttomiksi). Kyse on siis kaikista, myös vastaanotoista, seminaareista jne. Jokainen menköön nauttimaan alkoholia omin rahoin jälkikäteen, mutta yhteiskunnan tilaisuuksissa ei tarjoitaisi alkoholia.

Yhteiskunnan edustajat, valtion tai kunnan, eivät käytä yksityisten tilaisuuksissa alkoholia, vaikka sitä tarjottaisiinkin. Ei edes alkoholipitoista tervetuliaismaljaa

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa kiinnitetään huomiota erittäin tärkeään seikkaan. Alkoholi aiheuttaa Suomessa paljon ennenaikaisia kuolemia, kansanterveydellisiä ongelmia ja kustannuksia sekä kustannuksia menetettyinä tuloina. Myös aloitteessa esitetty tavoite alkoholinkäytön suuntaamisessa aiempaa enemmän ravintoloihin ja muihin valvottuihin tilanteisiin on kannatettava. Valitettavasti nykyinen suunta on ollut juuri päinvastainen ja ravintoloissa nautitun alkoholin määrä on laskenut koko 2000-luvun suhteessa alkoholin kokonaiskulutukseen. Myös tulevalle alkoholilain kokonaisuudistukselle on julkilausutusti esitetty sama tavoite mutta vastausta kirjoitettaessa hallituksen esitystä ei ole vielä annettu ja siksi on mahdotonta arvioida, mihin suuntaan suomalaista alkoholipolitiikkaa tosiasiallisesti ollaan viemässä.

Alkoholin kulutukseen vaikuttavat tutkitusti eniten kaksi seikkaa: saatavuus ja hinta. Yleisellä juomakulttuurilla on totta kai vaikutusta mutta poliittisin toimin juomakulttuuriakin ohjataan selkeimmin näiden kahden mekanismin kautta. Alkoholikulttuurissa näyttäisi olevan tapahtumassa positiivinen muutos. Raittiiden nuorten (12-18-vuotiaat) osuus on lisääntynyt koko 2000-luvun. Samoin kuukausittain alkoholia käyttävien nuorten määrä sekä humalahakuinen juominen ovat vähentyneet viime vuosina. (Nuorten terveystapatutkimus 2015)

Aloitteessa esitetään toisaalta toimia, jotka helpottavat alkoholin saatavuutta ja toisaalta pyritään tiukentamaan sanktioita alkoholiin liittyen. Alkoholipolitiikka on väistämättä tasapainoilua kansanterveydellisesti perusteltujen toimien ja ihmisten elämää helpottavien ratkaisujen välillä. Vihreä alkoholipolitiikka on korostanut kansanterveyttä, ongelmien ennaltaehkäisyä sekä helposti saavutettavan hoidon keskeisyyttä. Alkoholipolitiikkaa ei ole lähestytty niinkään kriminaalipolitiikan kautta eikä syytä liika- tai ongelmakäyttöön ole osoitettu ihmiselle itselleen. Vihreässä alkoholipolitiikassa on oltu valmiita rakenteellisiin ratkaisuihin, joilla pyritään puuttumaan alkoholin ongelmiin. Näitä ovat muun muassa verotus sekä alkoholin myynnin ja markkinoinnin rajoitukset.

Viime vuosina vihreässä alkoholipolitiikassa voisi sanoa tapahtuneen jonkinasteista liberalisoitumista. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että vuonna 2011 puoluekokous hylkäsi aloitteen koskien ravintoloiden ulosmyyntiä mutta vuonna 2013 vastaava aloite hyväksyttiin.

Aloite sisältää useita ehdotuksia:

1. Alkoholin vähittäismyyntimonopolin poistaminen alle 100 m²:n myymälöissä lisäisi alkoholin saatavuutta merkittävästi. Käytännössä tämä tarkoittaisi yli 4,7-prosenttisen alkoholin myyntipaikkojen määrän suurta kasvua. Aloitteessa monopolia ei purettaisi vain viinien osalta, kuten välillä on ollut esillä, vaan kaiken alkoholin. Tämä lisäisi alkoholin haittavaikutuksia. Esitystä on kansanterveydellisesti vaikea hyväksyä. Alkoholipolitiikassa on tarpeen välttää nopeita ja radikaaleja muutoksia, koska niiden haittavaikutukset ovat ilmeisiä. Tämä näkyi esimerkiksi vuoden 2004 veroalennuksen kohdalla. Tästäkään syystä esitettyä monopolipurkua ei kannata tehdä.
2. Alkoholiveron poistaminen ravintolamyyntiltä. Verotukselliset ratkaisut ovat hyvä keino pyrkiä ohjaamaan kulutusta kotoa ravintoloihin. Vihreässä varjohallitusohjelmassa (2015) esitetään ravintoloissa nautitun alkoholin arvonlisäveron alentamista. Tämä olisi luonteva tapa toteuttaa ravintoloissa myytävän alkoholin lievempi verokohtelu. Alkoholivero on luonteeltaan haittavero eikä alkoholin haittaluonne häviä ravintolassa nautittunakaan. Siksi alkoholiveron poistaminen ei olisi perusteltua.
3. Alkoholin anniskelu- ja myyntirajoituksilla pyritään sekä vaikuttamaan alkoholin saatavuuteen, valvomaan alkoholinkäyttöä ja ohjaamaan sitä turvallisiksi katsottuihin tilanteisiin että suojaamaan muita tärkeiksi katsottuja arvoja, kuten ehkäisemään meluhaittoja. Todennäköistä on, että mikäli rajoituksia suurimittaisesti karsittaisiin, lisääntyisivät sekä alkoholin suorat haitat, esimerkiksi ongelmakäyttö, että epäsuorat haitat, kuten lisääntyvä melun asuinalueilla. Anniskelurajoitukset olisi kuitenkin tärkeä käydä läpi ja varmistaa niiden ajantasaisuus ja toimivuus, sillä nykyainsäädäntöön sisältyy vanhentuneita käytäntöjä esimerkiksi anniskelualueiden osalta. Mikäli osa rajoituksista katsotaan vanhentuneiksi tai toimimattomiksi, niistä kannattaa luopua.
4. Työntekijöiden puhallutuksia toteutetaan tälläkin hetkellä työpaikoilla. Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry toteaa, että puhallutukset voivat parantaa työturvallisuutta. Siksi niiden kannattaneen keskittyä aloihin, joissa alkoholinkäytöstä syntyy turvallisuusongelmia. Ongelmana voi kuitenkin olla se, ettei asiasta ole selkeitä sääntöjä tai yhteisesti sovittuja käytäntöjä. EHYT ry:n mukaan puhallutukset eivät kuitenkaan ehkäise päihteidenkäyttöä ja työpaikoilla tulisi tehdä paljon laajamittaisempaa työtä alkoholin ongelmakäytön ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi.
5. Aloite antaa ymmärtää kuin tällä hetkellä syytetyn toimiminen alkoholin vaikutuksen alaisena olisi rikosoikeudellisesti lieventävä asianhaara. Tämä ei ole nykytila (rikoslain 3.4.4 ja lain esityöt). Rattijuopumuksen osalta jo nyt rangaistus on ankarampi mitä enemmän promilleja on veressä. Nykytilaa on lainsäädännön osalta syytä pitää toimivana.
6. Promillerajan laskeminen tieliikenteessä 0,2:een ei ole perusteltua. Nykyinen 0,5:n promillen raja perustuu siihen, että alkoholista johtuvat toimintahäiriöt alkavat yleisesti 0,5:n promillen kohdalla. Sen sijaan 1 promillen raja vesiliikenteessä on melko korkea ja sen laskemista 0,5:een tai 0,7:een tulisi harkita.
7. ja 8. Kaikkien julkisten tilaisuuksien muuttamisella alkoholittomiksi tai alkoholin käytön kieltämisellä julkisilta viranhaltijoilta yksityisissä tilaisuuksissa olisi hyvin epätodennäköisesti ohjausvaikutuksia ihmisten käyttäytymiseen. Alkoholin käyttö työajalla sekä ”kosteat” lounaat ja saunaillat ovat vähentyneet selvästi. Toki myös julkisissa tehtävissä toimivilla henkilöillä on alkoholiongelmaa mutta niiden ehkäisemisessä ja hoidossa muut keinot ovat tehokkaampia kuin täyskiellot. Laajempaan juomakulttuurin muutokseen se, että alkoholia nautitaan kohtuudella juhlatilaisuuksissa, sopii hyvin ja kiello veisi juuri päinvastaiseen suuntaan.

Päätösesitys:

Puoluekokous päättää aloitteen osalta seuraavaa:

1. Esitys hylätään.
2. Puoluekokous kannustaa vihreää eduskuntaryhmää olemaan aloitteellinen ravintoloissa myydyn alkoholin alv-kannan alentamiseksi.
3. Puoluekokous kannustaa vihreää eduskuntaryhmää selvittämään vanhentuneet tai

toimimattomat rajoitukset alkoholin myyntiin ja anniskeluun ja toimimaan niiden poistamiseksi tai muuttamiseksi.

4. Puoluekokous toteaa, että puhallutusten sijaan ongelmatilanteissa tulisi keskittyä hoitoon ohjaamiseen.
5. Esitys hylätään.
6. Puoluekokous toteaa tieliikenteen promillerajan olevan nykyisellään hyvän mutta kehottaa vihreää eduskuntaryhmää toimimaan vesiliikenteen promillerajan alentamiseksi.
7. Esitys hylätään.
8. Esitys hylätään.

Päätös: Esityksen mukaan.

14. Karjalankielisen vähemmistön kielellisten oikeuksien turvaaminen Suomen lainsäädännössä.

Esittää: Tuomo Salonen, jäsen (Joensuun Seudun Vihreät Nuoret ja Opiskelijat ry)

Vihreät on profiloitunut niin maahanmuuttajaryhmien kuin kansallisten vähemmistöjemmekin tukijana, mutta yksi väestönosa on jäänyt pitkälti huomiotta. Karjalan kieli on suomen lähin sukukieli, ja karjalaa on puhuttu maassamme yhtä kauan kuin suomen kieltäkin. Uusimman arvion mukaan karjalankielisen yhteisön koko Suomessa on noin 30 000 henkeä, joista noin 11 000 puhuu kieltä sujuvasti. Tästä huolimatta karjalankieliset ovat maamme ainoa kotoperäinen väestönosa, jonka kielellisiä oikeuksia ei ole millään lailla huomioitu Suomen perustuslaissa ja kielilainsäädännössä. Ottaen huomioon kaiken sen, mitä karjalankieliset ovat Suomessa saaneet kokea, on tämä törkeä oikeudellinen epäkohta.

Karjalankieliset ovat saaneet kokea Suomessa törkeää syrjintää niin valtion, koulutuslaitoksen kuin tavallisen kansankin tahoilta. Sodan jälkeen ortodoksinuskoinen, karjalankielinen väestö sijoitettiin hajallaan ympäri Suomea, eristäen täten ihmiset luonnollisesta kielellisestä, kulttuurisesta ja uskonnollisesta yhteisöstään. Karjalaislapsia kiellettiin käyttämästä omaa kieltään kouluissa, karjalankielisiä evakkoja syrjittiin ja halveksuttiin heidän uusilla kotiseuduillaan, ja yliopistotasollakin kieltäydettiin tunnustamasta karjalaa omana kielenään, kielitieteilijöiden asiantuntijalausunnoista huolimatta. Pyrkimyksenä oli pakkoassimiloida karjalankieliset osaksi kantasuomalaista väestöä. Lähes täydellisesti siinä onnistuttiinkin.

Karjalankieliset painuivat piiloon. Yhteiskunnan kieltäessä heiltä oma identiteettinsä, sitä harjoitettiin salaa, oman kodin suojissa ja lähimpien ystävien ja sukulaisten kesken. Lapset kasvatettiin suomenkielisiksi syrjinnän ja vihan pelossa, mutta kieli eli kahvipöydissä ja sukujuhlissa. Viime vuosikymmenien aikana yleisen ilmapiirin muututtua vähemmistömyönteisemmäksi, ovat myös karjalankieliset organisoituneet ja alkaneet aktiivisemmin vaatia kielellisiä oikeuksiaan.

Täten ehdotan, että karjalankielisten on saatava Suomessa yhtäläiset oikeudet muiden kansallisten vähemmistöjemme kanssa, ja että Vihreiden on oltava tässä kamppailussa karjalankielisen yhteisön tukena.

Ensi toimeksi on Suomen perustuslain 17 § muutettava siten, että se ottaa huomioon saamelaiden, romanien ja viittomakielisten lisäksi myös karjalankieliset. Tämä antaisi karjalankielisille oikeuden kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Kun karjalankieliset ovat yrittäneet edistää kyseisenlaista muutosta, on heitä vastaan usein esitetty kaksi argumenttia. Samassa pykälässä annetaan oikeus ylläpitää omaa kieltä ja kulttuuriaan myös ”muille ryhmille”, ja tämän on sanottu pitävän sisällään myös karjalankieliset. Se on käytännössä kuitenkin lähinnä tyhjä lauseke, eikä se lähtökohtaisesti oikeuta karjalankielisiä mihinkään. Toinen argumentti liittyy siihen, että perustuslain muuttaminen

on vaikea ja pitkä prosessi. Tämä on totta, mutta toteuttamisen vaikeus ei saa olla esteenä oikeudenmukaisuudelle. Karjalankieliset ovat asemaltaan verrattavissa muihin kansallisiin vähemmistöihimme, ja he ansaitsevat samat oikeudet.

Toisekseen seuraavat pykälät on muutettava siten, että ne pitävät muiden kansallisten kielten ohella sisällään karjalan kielen:

Perusopetuslaki, 10 § ja 12 §
Lukiolaki, 6 § ja 8 §
Laki ammatillisesta koulutuksesta, 11 §
Laki Yleisradio OY:stä 7 § kohta 4)

Karjalan kielelle tarvitaan myös vastaavanlainen elvytysohjelma, mikä on olemassa saamen kielille.

Muutosvaatimuksia on useita, mutta se ei kerro siitä, että karjalankielisille vaadittaisiin erityisen paljon oikeuksia, vaan siitä, miten huonosti heitä on tähän saakka lainsäädännössämme kohdeltu. Edellä mainitut muutokset toisivat karjalankielisten oikeudet muiden kansallisten vähemmistöjemme tasolle.

Vihreiden tasolla esitän muutoksia kaikkiin ohjelmiin, joissa puhutaan kansallisista vähemmistöistä nimeltä siten, että karjalankieliset otetaan tasaväkisesti huomioon.

Näitä ovat:

Yhdenvertaisuusohjelma
Poliittinen tavoiteohjelma kohta 5, tavoite 5
Koulutuspoliittinen ohjelma, kohta 1, toimenpide i)
Vihreiden kielipoliittiset linjaukset

Esitän, että Vihreät puolueena tukee edellä mainittuja muutoksia kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa esitetään ensi toimeksi perustuslain 17 §:n muuttamista. Kuten esityksessäkin todetaan, on perustuslain muuttaminen pitkä ja vaikea prosessi. Aloitteessa on nostettu esiin myös muita lainsäädännön muutostarpeita perusopetuslakiin, lukiolakiin, lakiin ammatillisesta koulutuksesta ja lakiin Yleisradio Oy:stä. Lainsäädännöllisten toimien lisäksi muita toimia kuten elvytysohjelmaa.

Lisäksi esitetään muutoksia useisiin Vihreiden ohjelmiin: yhdenvertaisuusohjelmaan, poliittiseen tavoiteohjelmaan, koulutuspoliittiseen ohjelmaan ja vihreiden kielipoliittiseen ohjelmaan.

Olisi myös hyvä käydä läpi mahdolliset edistysaskeleet. Hallitus on esimerkiksi vuonna 2009 vahvistanut karjalan kielen aseman Suomen vähemmistökielten joukossa. Karjalan kieleen sovelletaan eurooppalaista vähemmistökieliä ja alueellisia kieliä koskevaa peruskirjaa. Ennen karjalaa vastaavan aseman ovat Suomessa saaneet kolme eri saamen kieltä, romanikieli, jiddish, tatar, viittomakieli ja vanha venäjä. Olisi hyvä selvittää, mikä vaikutus tällä on ollut.

Vihreiden mukaan kielivarannon monipuolisuus on Suomelle rikkaus, jonka kehittyminen on turvattava myös tulevaisuudessa. Niinpä on perusteltua tukea karjalankielisen vähemmistön kielellisten oikeuksien turvaamista.

Päätösesitys: Puoluekokous kehottaa puolueen toimielimiä selvittämään miten käytännössä voitaisiin parhaiten edistää karjalankielisen vähemmistön kielellisiä oikeuksia. Puoluekokous kehottaa puolueen toimielimiä ja eduskuntaryhmää ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin.

Päätös: Puoluekokous pitää tärkeänä karjalankielisten kielellisten oikeuksien edistämistä. Puoluekokous kehottaa puolueen toimielimiä huomioimaan karjalan kielen aseman uusia ohjelmia tehtäessä ja vanhoja muutettaessa. Puoluekokous kehottaa puolueen toimielimiä ja eduskuntaryhmää mahdollisuuksien mukaan ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin mm. karjalan kielen aseman tunnustamiseksi perustuslain 17 pykälän 3:ssa momentissa sekä kielen elvytysohjelman käynnistämiseksi.

Järjestölliset aloitteet

15. Nyt tarvitaan tasa-arvoa eri puolilla maatamme asuvien vihreiden toimijoiden toimintaedellytyksiin

Esittää: Pohjois-Savon Vihreät Naiset ry

Haluamme haja-asutusalueilla sijaitsevien Lapin, Oulun, Savo-Karjalan ja Kaakkois-Suomen piirien alueilla toimivien vihreiden jäsenten matkakustannusten osittaista korvaamista piirien alueilla järjestettäviin kokouksiin ja tapahtumiin.

Korvauksen määrä vähintään 50 % matkakustannuksista kun edestakainen matka on yli 150 km.

Perustelut:

*Joukkoliikenteen aikataulut eivät toimi ja joudutaan kulkemaan omilla autolla, joka on paljon kalliimpaa kuin joukkoliikenteen taksat.

*Tietotekniikka ei aina tavoita, varsinkaan skype.

*On tärkeää hallitusten jäsenten tavata myös henkilökohtaisesti.

*Näin turvattaisiin ja lisätäisiin pienten yhdistysten toimintaedellytyksiä.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa kiinnitetään perustellusti huomiota siihen, että maantieteellisesti laajoissa piireissä matkakustannukset voivat olla suuria. Keskimäärin Vihreissä on myös niin, että mitä laajempi piiri, sitä vähäisemmät varat.

Puoluehallitus ja -valtuuskunta ovat vastikään tehneet merkittäviä piirijärjestöjen asemaa kohentavia päätöksiä. Pienimpien piirien nauttima piirituki on tämän vuoden alusta alkaen kaksinkertaistettu nostamalla minimipiirituki 2 500 eurosta 5 000 euroon. Piirituen nosto oli merkittävä toimi, joka kohensi peräti kahdeksan piirin taloudellista tilannetta. Tämä osaltaan mahdollistaa sen, että piirit voivat aiempaa paremmin korvata matkakustannuksia tarvittaessa. Myös piirityöntekijöiden työaika lisättiin tämän vuoden alusta lähtien, mikä osaltaan tukee piirijärjestöjen toimintamahdollisuuksia.

Lapin Vihreät ry esitti jo vuonna 1993 aloitteen kaltaista korvausjärjestelmää. Lapin Vihreiden aloitteesta Vihreän liiton syyskokouksessa 1993 perustettiin *matkantasausrahasto*. Rahastolla tarkoitettiin tiettyä budjettiin vuosittain varattua rahasummaa, josta "syrjäalueitten vihreille voidaan myöntää hakemuksen perusteella matka-avustuksia niin piirien sisäisiin kuin laajempiinkin matkoihin". Puoluehallitus täsmensi rahaston varojen käyttöä hyväksymällä vuonna 2002 erillisen *matkantasausrahaston ohjesäännön*, joka on seuraava:

1. Vihreän liiton budjettiin varataan vuosittain vahvistettava rahasumma käytettäväksi matkantasausrahastoon, josta myönnetään tukea vihreiden aktiivien tai luottamushenkilöiden matkoihin. Tuki koskee alueita, joissa maantieteelliset etäisyydet paikallistoimijoiden kesken ovat pitkät ja joissa toiminnan resurssit ovat vähäiset.

2. Matkantausrahastosta voivat anoa tukea vihreissä luottamustehtävissä toimivat tai aktiivisesti vihreiden toiminnassa mukana olevat henkilöt osallistuakseen Vihreän liiton, piirijärjestön tai vastaavan järjestämään tilaisuuteen, johon ko. henkilöllä on perusteltu syy osallistua. Tukea voi saada piirin sisäisiin matkoihin, piirin ulkopuolella pidettäviin koulutuksiin ja tilaisuuksiin sekä näihin liittyvään majoitukseen. Harkinnanvaraisesti tukea voidaan myöntää muuhunkin kuin vihreiden järjestämään tilaisuuteen. Samoin tukea voidaan myöntää alustajan tai puhujan kutsumiseksi.

3. Matkustuslupa on pyydettyä etukäteen puoluetoimistolta. Lupa-anomusta ei tarvitse etukäteen kuitenkaan tehdä kirjallisena. Jos henkilö anoo matkantausrahastosta korvausta matkan jälkeen eikä hän ole pyytänyt etukäteislupaa, voidaan korvausta maksaa enintään puolet siitä summasta, joka normaalisti olisi korvattu.

4. Kulujen korvauksissa noudatetaan Vihreän liiton matkustussääntöä.

5. Matkoissa on omavastuu, joka on 50 euroa ja vähävaraisilta (työtön, opiskelija, hoitovapaalla olevat) 17 euroa. Puoluesihteerin päätöksellä tästä omavastuusta voidaan perustellusta syystä poiketa.

(www.vihreat.fi/matkantausrahasto)

Käytännössä rahastosta ovat anoneet matkatukea lähes yksinomaan Lapin Vihreiden jäsenet. Kuluvalle vuodelle rahastoon on budjetoitu 500 euroa.

Puoluehallitus katsoo, että voimassa oleva ohjesääntö on toimiva. Matkantausrahaston olemassaolosta sen sijaan voitaisiin tiedottaa nykyistä enemmän. Puolueen talousarviosta vastaavat puoluehallitus ja puoluevaltuuskunta voivat puolestaan parhaiten arvioida, onko matkantausrahastoon varattua summaa aiheellista kasvattaa vuodelle 2017 ja sen jälkeisille vuosille.

Päätösesitys: Puoluekokous pitää voimassa olevaa matkantausrahaston ohjesääntöä sopivana ja kehottaa puoluehallitusta ja -valtuuskuntaa seuraamaan ja arvioimaan rahastoon kohdennetun määrärahan riittävyyttä.

Päätös: Esityksen mukaan.

16. Vihreän puolueen toimijoiden tulisi pääsääntöisesti hankkia kotimaassamme tuotettuja tuotteita

Esittää: Pohjois-Savon Vihreät Naiset ry.

Tämä on ykköshaaste myös muille puolueille työllisyyden hoitamiseksi. Lisäksi toivomme kaikkien vihreiden jäsenten lähtevän mukaan tähän haasteeseen.

Perustelut:

* Tämä on ainoa elinehto vielä Suomessa toimivien yritysten olemassaoloon.

* Suomalainen tuote on pääsääntöisesti tuotettu korkealuokkaisista materiaaleista, joten sen kierrätyskin tuo laadukkaampia siitä valmistettuja tuotteita.

* Laadukkaampien tuotteiden pidempi käyttöikä on myös oikea suunta kohti Kohtuukulutusta.

* Huomioitava kansalaisvastuumme sillä tuotteiden hinnassa maksamme hyvinvointimme kuluja. * Suomen parempi jätehuolto (ei muovia meriin) sekä tuotantotilojen toimivuus ja varmuus työsuojelusta yms. mm ei käytetä lapsityövoimaa

* Suosimalla kotimaista ja välttämällä halpatuotantomaiden tuotteita vaikutamme myös osaltaan ilmaston suojeluun, johon eivät halpatuotantomaat ole mitenkään sitoutuneet.

Puoluehallituksen lausunto:

Kulutuskysymykset ovat vihreille tärkeitä, sillä kulutuksella tai kuluttamatta jättämisellä voi olla suuria vaikutuksia. Kestävämmän politiikan ajamisen lisäksi vihreissä pyritään aina kestäväan

toimintaan. Ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväää toimintaa on välillä vaikeaa määritellä ja arvioida, mutta tärkeintä on ottaa toiminnassa myös tämä näkökulma huomioon.

Muun muassa *Vihreä yhdistys 2016* -oppaassa, jota on jaettu paperisena ja sähköisenä yhdistysten avuksi, kannustetaan ottamaan ympäristöasiat huomioon kaikessa yhdistyksen toiminnassa. Yhdistyksiä suositellaan käyttämään tarjoiluissa kasvisruokaa, luomua, lähiruokaa sekä Reilun kaupan tuotteita. Hankinnoissa kannustetaan miettimään tarkkaan tarpeellisuutta sekä vaihtoehtoja ostamiselle, kuten lainaamista ja yhteisomistajuutta. Ostoissa suositaan käytettyjä tai ympäristömerkittyjä tuotteita sekä harkitaan, voisiko omia tavaroita lainata tai vuokrata muille. Kotimaisuutta ei erikseen olla suositeltu, mutta puoluehallitus toivoo vihreiden yhdistysten ja toimijoiden ottavan myös tämän näkökulman huomioon toiminnassaan ja hankinnoissaan.

Vaikka kuluttajat, myös vihreät toimijat, voivat vaikuttaa omalla toiminnallaan, on puolueelle tärkeintä, että näitäkin asioita ratkotaan poliittisesti eikä vastuuta työllisyyden ja kotimaisen kysynnän parantamisesta sysätä kokonaan yksilön harteille. Poliittisesti vihreät parantaisivat työllisyyttä ja kotimaista kysyntää esimerkiksi pk-yritysten toiminta- ja kasvuedellytyksiä parantamalla, verotuspainotuksen siirtämisellä ansiotuloista ympäristöä kuormittavaan kulutukseen progressio säilyttäen sekä julkisten hankintojen kilpailutusta kehittämällä. Myös kotimaisen uusiutuvan energian tukeminen ja energiaremontin toteuttaminen ovat puolueen kärkilinjauksia. Näistä keinoista on linjattu mm. vuoden 2014 työllisyysohjelmassa.

Päätösesitys: Puoluekokous kannustaa vihreitä yhdistyksiä ja jäseniä suosimaan kotimaisia tuotteita.

Päätös: Aloite hylätään. Puoluekokous kannustaa jatkossakin vihreitä yhdistyksiä ja jäseniä suosimaan ekologisia ja eettisiä tuotteita.

Aloitteissa 17 ja 18 käsitellään ohjelmien laatimista, joten puoluehallitus antaa niihin yhteisen lausunnon.

17. Vihreille ensimmäisenä puolueena yli 45-vuotiaiden työttömien työllistämisohjelma!

Esittää: Tampereen Vihreät ry

Vuoden 2016 helmikuussa Suomessa oli Tilastokeskuksen laskelmien mukaan 248 000 työtöntä, heistä 91 000 eli noin 37 % kuului ikäluokkaan 45-64 vuotiaat. Suurin osa tästä väestä on työhaluista, ammattitaitoista ja osaavaa työvoimaa, jolla on kokemuksen mukanaan tuomaa tietotaitoa ja laaja-alainen näkemys työelämän pelisäännöistä. Sen hyödyntäminen on kuitenkin nyky-Suomessa valitettavan huonolla tasolla: elinkeinoelämän valtuuskunnan (EVA) raportin mukaan työllistyminen on jo 40-44 vuotiaille nuorempia ikäluokkia vaikeampaa ja se vaikeutuu koko ajan iän kasvaessa niin, että yli 56-vuotiaiden työttömillä ei ole paljoakaan työllistymismahdollisuuksia (HS 1.2.2015). Miltei ainoat vaihtoehdot pysyä työelämässä ovat sijaisuudet, osa-aikatyöt ja oman yritystoiminnan aloittaminen.

Uusi hallitusohjelma heikentää merkittävästi 45-64 vuotiaiden työllistymistä. Osa-aikatöiden määrä vähenee, kun töissä olevien työaika lisätään, avoimien työpaikkojen määrä vähenee kun opiskelijat ja vanhempainvapaalla olevat halutaan töihin entistä aiemmin, vuorotteluvapaan ehtojen kiristäminen lopettaa työttömän mahdollisuuden saada sijaisuuksia ja työllisyysmäärärahojen leikkaukset purevat mm. starttirahoihin, joiden turvin voisi käynnistää oman liiketoiminnan.

Eläkeikää on nostettu ja nyt työttömäksi jäävienkin pitäisi sinnitellä työelämässä ainakin 65-vuotiaiksi asti. Heidän tulisi tänä aikana kerätä vanhuudenturvukseen eläkettä, mutta pitkäaikaistyöttömille sitä kertyy jopa 10-15 vuoden ajan huomattavasti vähemmän kuin työssäkäyville, sillä

eläkkeen laskemisen perustaksi lasketaan vain 75 % siitä palkasta, josta työttömyyspäiväraha on laskettu. Kun ansiosidonnainen päiväraha päättyy ja henkilö joutuu peruspäivärahalle, eläkkeen karttuminen loppuu kokonaan. Tämän johdosta Suomea odottaa tulevaisuudessa entistä suurempi ja huonommin toimeentuleva eläkeköyhälistö!

Nuorisotyöttömyyden hoitoon on kehitetty erilaisia toimintamalleja. Nyt on pikaisesti kehitettävä uusia strategioita myös ikääntyvien työttömien työllistämiseksi. Vaihtoehtoja voisivat olla mm. aikuiskoulutuksen ja -koulutustuen kehittäminen, yritystoiminnan käynnistämisen mahdollistaminen sovitellun ansiosidonnaisen päivärahan avulla, 50+ starttirahojen lisääminen, työnantajille yli 53-vuotiaita koskevat eläkemaksujen helpotukset ja palkkatuki, vuorotteluvapaan säilyttäminen nykyisellään, aktiivinen työllisyysneuvonta ym.

Ensi vuoden kunnallisvaaleissa kaivataan uusia avauksia ja voimakkaita kannanottoja nykyisiä heikennyksiä vastaan. Vihreiden tulisi nostaa imagoaan koko kansan puolueeksi, joka ajaa huono-osaisten asiaa ja jota eri-ikäiset suomalaiset äänestävät. Tampereen Vihreät esittää, että Vihreät ensimmäisenä puolueena suunnittelee ja ottaa puoluestrategiaansa yli 45-vuotiaiden työttömien työllistymisohjelman.

18. Vihreille oikeuspoliittinen ohjelma

Esittää: Emmi Wehka-aho, jäsen (Kirkkonummen Vihreät ry)

Ehdotan, että Vihreät valmistelee oikeuspoliittisen ohjelman ja ottaa aktiivisemmän roolin oikeuspoliittisessa julkisessa keskustelussa.

Ohjelmassa tarkastellaan erityisesti lainsäädännön ja lainkäytön nykytilaa ja linjataan sen kehittämistarpeita Vihreiden arvojen näkökulmasta. Yhteiskuntarauha ja kansantalouden kilpailukyky ovat riippuvaisia toimivasta oikeusvaltiosta. Julkisen talouden säästöpainet, kansainvälistyminen sekä jatkuvasti kasvava oikeudellinen sääntely, "normitulva", luovat haasteita oikeusvaltion rakenteille ja kansalaisten oikeusturvalle. Oikeusvaltio on murroksessa ja meneillään on suuria oikeudenhoidon uudistuksia, esimerkiksi käräjäoikeuksien määrän merkittävä vähentäminen. Vihreiden on puolustettava oikeudenhoidon rahoitusta ja vastattava siihen, miten oikeusvaltiota on kehitettävä kestävästi ja kansalaisten oikeusturvasta tinkimättä.

Monet puolueen keskeiset arvot kuten yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ovat vahvasti sidoksissa perus- ja ihmisoikeuksiin. Niiden merkitys on korostunut viime aikaisessa keskustelussa etenkin kun lainoppineet ovat toistuvasti kritisoineet hallituksen toimia tästä näkökulmasta. Ulkoiset ja sisäiset turvallisuusuhat, terrorismin torjunta ja kiristynyt yhteiskunnallinen ilmapiiri vaarantavat perus- ja ihmisoikeusmyönteistä laintulkintaa. Vihreät korostavat usein perus- ja ihmisoikeuksia. On määriteltävä mitä ne puolueen politiikassa käytännössä merkitsevät.

Puoluehallituksen lausunto aloitteisiin 17 ja 18:

Aloite 17 nostaa esille merkittävän ongelman. Työllistymistä on käsitelty muun muassa puoluevaltuuskunnan hyväksymässä *Vihreässä työllisyysohjelmassa* (2014, www.vihreat.fi/vihrea-tyollisyysohjelma). Ohjelma sisältää useita esityksiä mm. iäkkäiden työllistämisen helpottamiseksi.

Aloite 18 esittää oikeuspoliittisen ohjelman laatimista. Tällaista ei puolueessa ole aiemmin tehty, joskin oikeuspolitiikkaa on linjattu muun muassa kriminaalipoliittisen työryhmän linjapaperissa *Parasta kriminaalipoliittikkaa on hyvä sosiaalipoliittikka* (2007). Aloitteessa mainituista syistä ohjelmalle olisi hyvinkin tarvetta.

Puolueen erityisohjelmien laatimisesta vastaa puolueen sääntöjen mukaan pääsääntöisesti puoluevaltuuskunta tai sen valtuuttamana puoluehallitus. Uusi valtuuskunta valitaan ensi vuoden puoluekokouksessa ja tapana on ollut antaa valtuuskunnan itsensä hyväksyä, mitä ohjelmia se haluaa ottaa käsiteltäväkseen. Siten puoluehallitus esittää, että puoluekokous ei velvoittaisi valtuuskuntaa esitetyn työllistymisohjelman taikka oikeuspoliittisen ohjelman tekoon, vaan asia jätettäisiin valtuuskunnan itsensä harkintaan.

Puoluekokouksessa on myös aiemmin kehoitettu välttämään liian laajaa ohjelmatyötä. Vuoden 2011 puoluekokous hyväksyi aloitepäätöksen, jonka mukaan:

Puoluekokous edellyttää, että valtuuskunta ja puoluehallitus vähentävät ohjelmien ja linjapapereiden julkaisua ja käyvät enemmän ajankohtaista poliittista keskustelua. Puoluevaltuuskunta ja -hallitus luovat uusia toimintatapoja, joilla poliittisia kantoja voidaan luoda entistä paremmin sekä ideologisia lähtökohtia paremmin vastaavasti. Mahdollisia keinoja ovat esimerkiksi valtuuskunnan keskustelujen perusteella laadittavat keskustelupaperit sekä laajemmin keskusteluttavat, mahdollisesti työpajatyypiset työskentelytavat.

Aloitteessa mainittuja asioita voidaan toki nostaa esille myös ohjelmavalmistelua vähäisemmällä toimilla, esimerkiksi blogikirjoituksilla, valtiopäivätoimilla, tiedotteilla jne.

Päätösesitys: Puoluekokous jättää aloitteissa esitettyjen ohjelmien ja muiden erillisohjelmien laatimisen puoluevaltuuskunnan harkintaan. Puoluekokous kehottaa vihreää eduskuntaryhmää ja puoluetta pitämään esillä aloitteissa mainittuja teemoja.

Päätös: Esityksen mukaan.

19. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen Vihreissä ja vihreässä politiikassa

Esittää: Helsingin Vihreät Naiset ry.

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen edellyttää jatkuvaa ja pitkäjänteistä työtä, jonka tulee sisältää suunnittelua, resursseja, osaamista, päätöksiä ja toimenpiteitä. Pelkkä hyvä tahto ei kanna pitkälle. Vihreissä on hyvää tahtoa, mutta tarvitaan enemmän osaamista, resursseja ja toimia. Sukupuolten tasa-arvon edistämistä varten tulee puolueen toimia suunnitelmallisesti, se tulee ottaa päätöksenteossa huomioon ja sen edistämiseksi tarvitaan aktiivisia toimenpiteitä.

1) Helsingin Vihreät Naiset esittää, että Vihreät puolue ottaa käytännökseen tehdä järjestelmällisesti *sukupuolivaikutusten arvioinnin* kaikkiin puolueen tuottamiin vaihtoehtobudjetteihin, esityksiin, ohjelmiin ja dokumentteihin.

2) Esitämme edelleen, että tasa-arvokysymyksistä järjestetään *koulutusta*, jotta halukkaat puolueen jäsenet voivat kehittää osaamistaan sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. Esitämme koulutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen resursseja. Koulutusta on tarjottava myös eri vaalien ehdokkaille sekä jo istuville edustajille eri hallinnon tasoilla.

3) Esitämme, että sukupuolten tasa-arvo nostetaan tulevien kuntavaalien ja maakuntavaalien yhdeksi keskeiseksi *vaaliteemaksi*.

4) Helsingin Vihreät Naiset esittää, että Vihreät puolue lähtee tekemään toimenpiteitä, jonka tavoitteena on nostaa tietoisuutta *tasa-arvolain* velvoitteista sekä edellyttämään, että viranhaltijat niin kunta-, maakunta- kuin valtionhallinnossakin noudattavat tasa-arvolakia, erityisesti sen viranomaisvelvoitetta:

4§: *Viranomaisen velvollisuus edistää tasa-arvoa*

Viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Erityisesti tulee muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät tasa-arvon toteutumista.

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>)

5) Esitämme, että Vihreät puolue alkaa ajaa *Eurooppalaista tasa-arvon peruskirjan* hyväksymistä niin kunta- kuin maakuntahallinnossakin. Peruskirja sisältää selkeitä toimenpiteitä sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. Peruskirja suomeksi: <http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/tuke/tasa-arvo/tasa-arvo-projekti/Documents/Eurooppalainen%20tasa-arvon%20peruskirja.pdf>

6) Helsingin Vihreät Naiset esittää, että puolue tekee *tasa-arvostrategian ja sen toteuttamissuunnitelman* käyttäen mm. Tasa-arvo ei ole valmis –ohjelma-asiakirjaa (stilisoimaton, <http://bit.ly/1RGamfP>) pohjana.

Puoluehallituksen lausunto:

Ketään ei saa syrjiä. Haluamme rakentaa yhdenvertaista yhteiskuntaa, johon kaikilla on mahdollisuus osallistua – asuinpaikasta, liikkumismahdollisuuksista, ihonväristä tai iästä riippumatta. Yhdenvertaisuus ei synny itsestään. Se vaatii asenteiden muuttumista ja pitkäjänteistä työtä. (Vihreiden periaateohjelma, 2012)

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen vaatii jatkuvaa työtä - myös Vihreiden sisällä. Aloite sisältää tähän liittyen useita ehdotuksia.

1. Esitetty *sukupuolivaikutusten arvionti* eli suvaus on toteutettu aiemmin useille puolueen ohjelmapapereille jo niiden valmisteluvaiheessa. Käytännön toteutuksesta on ollut vastuussa puolueen tasa-arvotyöryhmä. Suvauskäytäntö on kuitenkin viime vuosina jäänyt satunnaiseksi, mutta asia voitaisiin osoittaa jatkossa jälleen tasa-arvotyöryhmän tehtäväksi. Eduskuntatyössä joudutaan tuottamaan usein papereita hyvin nopealla aikataululla ja tällöin saattaa suvaukselle jäädä liian vähän aikaa. Lähtökohtaisesti kuitenkin myös vihreän eduskuntaryhmän tuottamat tärkeimmät dokumentit voitaisiin pyrkiä suvaamaan.

2. *Tasa-arvokoulutus* on erittäin tärkeää. Vihreää koulutusta järjestävät yhdistykset ympäri Suomen sekä Vihreä sivistys- ja opintokeskus Visio. Puolue järjestää Vision kanssa yhteistyössä koulutusta vihreille ehdokkaille, kuntapäätäjille, yhdistysten puheenjohtajille ja muille toimijoille sekä työntekijöille. Tasa-arvo otetaan teemana huomioon niissä koulutuksissa, joita puolue on mukana järjestämässä.

Kuntavaalien 2017 ehdokaskoulutuksessa tasa-arvotema huomioidaan ehdokaskoulutuspäivissä ja ehdokaskoulutusmateriaaleissa sekä ehdokkaille tarjolla olevissa tietopaketeissa. Tasa-arvokoulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa yhteistyökumppaneina toimivat Vihreät naiset sekä tasa-arvotyöryhmä.

Jotta tasa-arvokoulutusta olisi laajasti saatavilla, puoluehallitus kannustaa vihreitä yhdistyksiä nostamaan tasa-arvon esiin tapahtumissaan ja koulutuksissaan. Apua ja vinkkejä koulutusten järjestämiseen voi kysyä piiriltä tai liitolta, Visiolta tai puolueoimistolta sekä tasa-arvoasioihin perehtyneiltä Vihreiltä Naisilta sekä puolueen tasa-arvotyöryhmältä.

3. Tasa-arvokysymykset ovat vihreän politiikan ydinasioita. Poliittinen ohjelmamme ja tasa-arvo-ohjelmamme linjaavat selkeästi, että Vihreät on feministinen puolue, jolle feminismi on kaikkien sukupuolten tasa-arvon lisäämistä: vihreän feminismin lähtökohta on, että maailmassa on

sukupuolittuneita ja epätasa-arvoistavia rakenteita, joita pitää purkaa.

On selvää, että nykyisessä poliittisessa ilmapiirissä kysymykset sukupuolten tasa-arvosta ovat erittäin pinnalla. Hallituksen politiikkaa voi luonnehtia suoranaisesti naisvihamieliseksi. Hallituksen leikkauspolitiikan sukupuolivaikutukset puhuvat karua kieltään: päätös toisensa jälkeen kohdistuu vaikutuksiltaan ensisijaisesti naisiin ja naisvaltaisille, usein pienipalkkaisille aloille.

Tältä pohjalta on ilmeistä, että tasa-arvon tulee olla asia, jota vihreät pitävät vahvasti esillä myös kuntavaaleissa. Puolueen toimintasuunnitelmassa on jo linjattu ja julkisuuteen todettu, että puolue jatkaa eduskuntavaalien neljällä kärkiteemalla: ympäristö, köyhyys, koulutus ja työ. Näistä varsinkin kolme viimeksimainittua sisältävät erittäin vahvan tasa-arvoulottuvuuden.

Puolueen vaaliohjelman hyväksymisestä vastaa puoluevaltuuskunta. Puoluekokouksen ei ole tarkoituksenmukaista puuttua vaaliohjelmatyön käytännön sisältöihin eikä jo päätettyihin kärkiteemoihin, mutta on aiheellista kehottaa kiinnittämään huomiota tasa-arvokysymysten asianmukaiseen esillä pitämiseen ohjelman valmistelussa.

4.–5. Tasa-arvon edistäminen kuuluu teemoihin, joita vihreiden on hyvä pitää esillä eri hallinnon tasoilla. Tässä vihreillä luottamushenkilöillä on tärkeä osa. Puolueen tasa-arvotyöryhmää voidaan pyytää tuottamaan infopaketti kuntapäätäjien tueksi. Aloitteessa mainittu *Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja* on Suomessa hyväksytty mm. Kuntaliitossa ja liiton hallitus suosittaa, että kunnat, maakuntien liitot ja kuntayhtymät myös hyväksyisivät peruskirjan. Vihreät (maa)kunnalliset luottamushenkilöt voivat tarkistaa omissa kunnissaan ja maakunnissaan, onko näin tapahtunut ja tarvittaessa ryhtyä toimiin.

6. Puoluekokous on vuonna 2012 hyväksynyt aloitteen, jossa esitettiin, että puolueelle laaditaan yhdenvertaisuussuunnitelma vuoteen 2014 mennessä. Suunnitelma laadittiinkin, mutta sen lopullinen hyväksyminen lykkääntyi. Yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty puoluehallituksen kokouksessa 15.4.2016 (www.vihreat.fi/yhdenvertaisuussuunnitelma).

Päätösesitys:

Puoluekokous päättää aloitteen esitysten osalta seuraavaa:

1. Velvoitetaan puolueen tasa-arvotyöryhmä toteuttamaan valmistelussa olevien ohjelmien ja vastaavien sukupuolivaikutusten arviointi.
2. Puoluekokous toteaa, että tasa-arvo on otettu huomioon vihreissä koulutuksissa ja kannustaa myös vihreitä yhdistyksiä nostamaan tasa-arvon esiin tapahtumissaan ja koulutuksissaan.
3. Puoluekokous toteaa, että on tasa-arvo on vihreille olennainen poliittinen kysymys ja kehottaa valtuuskuntaa huomioimaan tämän vaaliohjelman sisällöissä.
- 4.–5. Puoluekokous kehottaa vihreitä kunnallisia ja maakunnallisia luottamushenkilöitä edistämään tasa-arvoa paikallisesti.
6. Puoluekokous merkitsee tiedoksi, että puolueelle on hyväksytty yhdenvertaisuussuunnitelma.

Päätös:

Puoluekokous päättää aloitteen esitysten osalta seuraavaa:

1. Velvoitetaan puolueen tasa-arvotyöryhmä toteuttamaan valmistelussa olevien ohjelmien ja vastaavien sukupuolivaikutusten arviointi. Lisäksi puoluekokous velvoittaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmän valmistelevaan puoluevaltuuskunnalle hyväksyttäväksi periaatteet, joiden avulla muut puolueen työryhmät ja toimielimet pystyvät arvioimaan ohjelmien sukupuolivaikutuksia jo niiden valmisteluvaiheessa.
2. Puoluekokous toteaa, että tasa-arvo on otettu huomioon vihreissä koulutuksissa ja kannustaa myös vihreitä yhdistyksiä nostamaan tasa-arvon esiin tapahtumissaan ja koulutuksissaan. Puoluekokous valtuuttaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmän koostamaan

kuntavaaliehdokkaille tasa-arvotyön materiaalipaketin ja sisällyttämään aiheen puolueen kuntavaalikoulutuksiin ja koulutusmateriaaleihin.

3. Puoluekokous toteaa, että on tasa-arvo on vihreille olennainen poliittinen kysymys ja kehottaa valtuuskuntaa huomioimaan tämän vaaliohjelman sisällöissä.

4.–5. Puoluekokous kehottaa vihreitä kunnallisia ja maakunnallisia luottamushenkilöitä edistämään tasa-arvoa paikallisesti.

6. Puoluekokous merkitsee tiedoksi, että puolueelle on hyväksytty yhdenvertaisuussuunnitelma ja kehottaa puolue toimistoa yhdessä tasa-arvotyöryhmän kanssa seuraamaan suunnitelman konkreettista toteutumista.

20. Sääntömuutosesitys puolueen jäsenmaksusta

Esittää: Pirkanmaan Vihreä Liitto ry.

Esitys sisältää sekä sääntömuutoksen, että esityksen puoluekokoukselle jäsenmaksun suuruudesta:

Esityksen sisältö

Puolueen jäsenmaksuksi määrätään 10 € / vuosi.

Jäsenmaksu jakautuu 50/50 jäsenyhdistyksen ja puolueen kesken.

Mikäli jäsenyhdistys haluaa, voi se korottaa jäsenmaksua haluamalleen tasolle. Koko korotus jää jäsenyhdistykselle.

Henkilöjäsen lasketaan vain yhden yhdistyksen jäsenistöön puoluekokouspaikkoja jaettaessa.

Perustelut

Jäsenmaksutuotot ja jäsenyhdistys

Jäsenmaksun rahallinen arvo on pienelle jäsenyhdistykselle olematon. Pieni jäsenyhdistys tarvitsee tekeviä käsiä toimintansa pyörittämiseen, joten liittymiskynnyksen tulisi olla mahdollisimman alhainen. Nykyinen jäsenmaksu karsii jäsenyyttä harkitsevien päätöshalukkuutta varsinkin pienillä paikkakunnilla, joissa työllisyystilanne ja palkkataso on alhaisempi kuin kaupunkiseuduilla.

Isoille ja keskisuurille jäsenyhdistyksille jäsenmaksulla ei ole suurta merkitystä, sillä ne saavat tulonsa luottamustoimista maksetuista puolueveroista.

Valtakunnallisista järjestöillä on rahoitustarpeen vaatiessa mahdollisuus periä suurempaa jäsenmaksua, joka perusjäsenmaksun ylittävältä osalta tulee kokonaan jäsenyhdistyksen käyttöön.

Puolueelle jäsenmaksu on marginaalinen tulonlähde tulojen muodostuessa puoluetuesta ja tiedotustuesta.

Tukeaksemme pieniä jäsenyhdistyksiä, joille oleellisin asia on jäsenmäärä, olisi jäsenmaksun oltava pieni. Sellainen on silti oltava, jotta jäsenyys on sitouttava ja koetaan arvokkaaksi.

Vaikka tällä hetkelläkin on mahdollista poiketa puoluekokouksen määrittämästä jäsenmaksusta yhdistyksen sääntöjä muuttamalla (tai jos ei ole siirtynyt mallisääntöihin aikanaan), on tällainen prosessi nimenomaan pienelle yhdistyksille raskas. Pienien yhdistysten pyörittämisen byrokratiaa helpottaaksemme, olisi puoluekokouksen tehtävä tämä linjaus rasittamatta pienyhdistyksiä sääntömuutosvaateilla. Koska mallisääntöjä käyttävissä yhdistyksissä jäsenmaksun osalta on määritetty se puoluekokouksen päätettäväksi, päätettäköön se pieniä yhdistyksiä suosivaksi

nimelliseksi korvaukseksi.

Mikäli jokin yhdistys katsoo rahoituksensa olevan kiinni jäsenmaksukertymästä, voi tämä vapaasti periä korkeampaa jäsenmaksua saaden korotetun osuuden omaan käyttöönsä. Näin korkeampi maksu vaatii yhdistykseltä aktiivisuutta ja toimia, matala ei.

Vähemmän maksuja, enemmän aktiivista toimintaa

Jäsenmaksun voi maksaa niin usealle yhdistykselle kuin haluaa. Puoluekokous ja muihin jäsenmääräriippuvaisiin edustuslaskentoihin henkilö lasketaan kuitenkin vain kerran. Oletuksena sen yhdistyksen jäsenmäärään, johon on ensimmäisenä liittynyt (näin ei jäseneltä vaadita aktiivisuutta asian suhteen). Jäsen voi ilmoittaa halutessaan vaihtaa sitä yhdistystä jolle hänen jäsenyytensä tuo. Tämä luo sen mahdollisuuden, että henkilö voi itse päättää, mikä on hänen "kotiyhdistyksensä" ja silti toimia useassa yhdistyksessä jäsenenä, ilman että jäsenmääräarvo pirstoutuu useaan osaan.

Samoin jäsenen rekrytoinut yhdistys, se joka rekrytointityön on tehnyt, hyötyy jäsenhankinta-aktiivisuudestaan (ellei sitten jäsen itse seuraaviin yhdistyksiin liittyessään muuta päättä).

Erillisiä vähävaraisen tai puolitettuja kannatusjäsenmaksuja ei tämän jälkeen tarvittaisi, eikä niitä siksi olisi.

Suosittelavaa on tätä varten perustaa puolueen sivustolle jäsensivusto, jossa jäsenasian voi itse hoitaa (malli on käytössä esimerkiksi InCat-yhdistyksessä).

Sääntömuutosesitys

10 § Jäsenmaksut ja muut maksut

Jäsenyhdistysten jäsenmaksut puolueelle Jäsenyhdistyksiltä kannetaan jäsenmaksua kustakin yhdistyksen henkilöjäsenestä jäljempänä kuvatulla tavalla. Niiltä puolueen jäsenyhdistyksiltä, joilla ei ole henkilöjäseniä, ei kanneta jäsenmaksua.

Henkilöjäsenten jäsenmaksut Jäsenyhdistyksen henkilöjäsen maksaa vuosittain jäsenmaksun, joka sisältää sekä henkilöjäsenen jäsenmaksun jäsenyhdistykselle että jäsenyhdistyksen jäsenmaksun puolueelle kyseisestä henkilöjäsenestä.

Henkilöjäsenten maksamaa jäsenmaksua kutsutaan näissä säännöissä perusjäsenmaksuksi. Vähävaraisilta henkilöjäseniltä perittävää alennettua jäsenmaksua kutsutaan alennetuksi jäsenmaksuksi.

Puoluekokous päättää vuosittain:

- perusjäsenmaksun ja alennetun jäsenmaksun suuruuden perusjäsenmaksu jakautuu yhdistyksen ja puolueen välillä 50% osuuksina.

Jäsenyhdistys voi halutessaan korottaa perusmaksuun perustuvaa jäsenmaksua haluamalleen tasolle. Koko korotettu osuus jää jäsenyhdistykselle.

Mikäli jäsenyhdistys ei ole säännöissään siirtänyt jäsenmaksuista päättämistä puoluekokouksen tehtäväksi, puoluekokous päättää vain yhdistykseltä puolueelle tulevan jäsenmaksuosuuden suuruuden.

23 § Jäsenyhdistysten äänivaltaiset edustajat

5. Jos sama henkilöjäsen kuuluu kahden yllä kuvatun järjestökokonaisuuden jäsenmäärään, hänet lasketaan kummankin hyväksi puolikkaana jäsenenä. Kolmeen kuuluva henkilöjäsen lasketaan kunkin hyväksi 1/3-jäsenenä, neljään kuuluva 1/4- jäsenenä jne., hänet lasketaan sen yhdistyksen jäsenmäärään johon hän on aikaisimpana ajankohtana liittynyt, ellei henkilöjäsen itse muuta ilmoita.

Esitys puoluekokoukselle jäsenmaksun suuruudesta

Esitetään jäsenmaksun suuruudeksi 10 euroa.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa esitetään puolueen jäsenmaksujärjestelmän romuttamista. Aloite merkitsisi puolueelle ja vihreille yhdistyksille seuraavien kolmen vuoden aikana yhteensä 300 000 euron tulonmenetystä, Vihreän Langan lopettamista jäsenetuna, vaivalla luodun yhtenäisen jäsenmaksujärjestelmän purkamista ja yhtenäisestä jäsenhankinnasta luopumista.

Puolueen tämänhetkiset jäsenmaksut ovat:

30,00 euroa perusjäsenmaksu

12,50 euroa alennettu jäsenmaksu

Noin 60 % jäsenmaksusuorituksista on perusjäsenmaksuja, 40 % alennettuja jäsenmaksuja. Keskimääräinen jäsenmaksu on 23,30 euroa.

Jäsenmaksutulo jakautuu puolueen ja yhdistysten kesken siten, että 50 % jäsenmaksusta tulee puolueelle ja 40 % tai 50 % yhdistykselle. Jos yhdistys on piirijärjestön jäsenyhdistys, se saa 40 % jäsenmaksusta ja piirijärjestö 10 %. Muutoin yhdistys saa 50 % jäsenmaksusta. Järjestelyn tarkoitus on ollut tukea erityisesti vähävaraisia piirejä pienellä siivulla jäsenmaksutuloista.

Aloite esittää, että jaosta perusjäsenmaksuun ja alennettuun jäsenmaksuun luovuttaisiin ja että jäljelle jäisi yksi jäsenmaksu, jonka suuruudeksi esitetään 10 euroa, kun nyt keskimääräinen jäsenmaksu on 23,30 euroa.

Aloite olisi puolueelle taloudellisesti tuhoisa.

Tällä hetkellä keräämme vuodessa yhteensä n. 180 000 euroa jäsenmaksutuloja, jotka jakautuvat yllä kuvatulla tavalla puolueen ja yhdistysten kesken: puolue saa n. 90 000 euroa, yhdistysten kesken jakautuu toiset 90 000.

Esitys tarkoittaisi puolueen ja yhdistysten jäsenmaksutulojen romahtamista 57 %:lla. Se pudottaisi vuotuiset jäsenmaksutulot 180 000 eurosta 78 000 euroon. Tämä tarkoittaisi sekä puolueelle että vihreälle yhdistyskentälle kummallekin 52 000 euron tulonmenetystä vuosittain, yhteensä yli 100 000 euron tulonmenetystä per vuosi.

Kolmen vuoden aikana se poistaisi yhteensä yli 300 000 euroa koko puolueen (puolue ja sen jäsenyhdistykset) käytöstä.

Esitys tarkoittaisi toteutuessaan

a) Vihreän Langan lakkauttamista jäsenetuna.

Puolue maksaa tällä hetkellä siitä, että Vihreä Lanka tulee jäsenetuna jokaiselle jäsenelle, lehden tuotanto-, paino- ja jakelukustannusten mukaisen omakustannushinnan, joka on 73 000 euroa eli

10,50 euroa per jäsen. Koska aloite pudottaisi puolueelle jokaisesta jäsenmaksusta tulevan osuuden 5,00 euroon, aloite tarkoittaisi, että jokainen jäsen olisi puolueelle raskaasti tappiollinen. Jokaisesta jäsenestä puolue ottaisi 5,50 euroa tappiota pelkästään Vihreä Lanka -jäsenedun ylläpidosta!

Koska tällaista tappiota ei puolue pysty mitenkään kantamaan leikkamatta vaalikampanjoiden kampanjabudjetit, mikä olisi itsemme ampumista jalkaan, ainoaksi vaihtoehdoksi jäisi tällöin lopettaa Vihreä Lanka puolueen jäsenetuna. Tämä olisi myös Vihreälle Langalle, joka on taloudellisesti hyvin tiukoilla, koko lehden olemassaolon vaarantava isku.

b) 150 000 euroa vähemmän yhdistysten vaalikampanjoihin

Esitys poistaisi yhdistyksiltä lähtökohtaisesti tämän verran jäsenmaksutuloja kolmen vuoden aikana (2017–2019), jolloin olemme käymässä viidet vaalit. Vaikka summa jakautuu monen yhdistyksen kesken pieniksi puroiksi, olisi erittäin lyhytnäköistä leikata tällainen resurssi vihreiden yhdistysten vaalikampanjoista.

Aloitteessa on tehty sinänsä oikea huomio siitä, että puolueelle jäsenet ovat paljon suurempi resurssi kuin heidän tuomansa jäsenmaksutulot. Juuri näin on. On erittäin tärkeää, että jäsenmaksun suuruus ei muodostu kenellekään jäsenyyden kynnykseksi. Siksi on välttämätöntä, että puolueella on ja pystyy alennettu jäsenmaksu, jonka summa on niin matala, että se ei muodostu kenellekään esteeksi jäsenyydelle.

Näin asiantila myös tällä hetkellä on. Puolueella on alennettu jäsenmaksu, jonka suuruus on tällä hetkellä 12,50 euroa. Sen voi maksaa kuka tahansa, joka tuntee perusjäsenmaksun (30 euroa) liian kalliiksi itselleen; emme milloinkaan kysy vähävaraisuuden syytä tai todisteita.

Ei ole nähtävissä, että aloitteen esitys jäsenmaksun painamisesta 10 euroon toisi puolueelle yhtään uutta jäsentä. Kaikkien vuosien aikana ei puoluetoimiston tietoon ole tullut yhtäkään henkilöä, jolle jäsenmaksun suuruus olisi este jäseneksi liittymiselle. Toisin kuin aloitteessa väitetään, ei ole siten mitään syytä olettaa, että aloitteessa esitetyt toimet johtaisivat jäsenmäärän kasvuun.

Sen sijaan läpi vuosien puolueessa on keskusteltu, onko perusjäsenmaksu (nyt 30 euroa) pikemminkin hieman alakanttiin mitoitettu ja pitäisikö sitä hieman nostaa, ottaen huomioon, että kuinka paljon vihreiden jäsenistössä on keskiluokkaista ja -tuloista väkeä. Tämä on kuitenkin eri keskustelu, johon ei ole tässä syytä mennä pitemmälle. Olennaista aloitteen kannalta on, että järjestelmämme toteuttaa tälläkin hetkellä täsmälleen sen, mitä aloitteella haetaan: kuka tahansa voi liittyä jäseneksi ilman että jäsenmaksun suuruus muodostuu esteeksi.

Aloite sisältää useita väärinkäsityksiä. Aloite mm. väittää, että jäsenmaksujen merkitys vihreille on marginaalinen. Kuten yllä oleva laskelma osoittaa, jäsenmaksujen merkitys sekä puolueelle että yhdistyskentälle on rahallisesti huomattava.

Vaikka kunnallisjärjestöt, joilla on paljon kunnallisia luottamushenkilöitä ja siten nk. puolueverotuloja, eivät ole riippuvaisia jäsenmaksuista, on syytä muistaa, että yli neljännes vihreistä yhdistyksistä on muita kuin kunnallisjärjestöjä. Niin valtakunnalliset henkilöjäsenyhdistykset kuin esim. ViNOn ja Vihreiden Naisten paikallisyhdistykset eivät saa minkäänlaisia puolueverotuloja. Jäsenmaksut ovat niille aidosti relevantti perustulonlähde. Samaten moni kunnallisjärjestö toimii alueella, jossa vihreitä luottamushenkilöitä ja siten puolueverotuloja ei ole mitenkään suurta määrää. Aloite yrittää vastata tähän esittämällä, että kukin yhdistys voisi päättää itse jäsenmaksustaan, jos tarvitsee enemmän jäsenmaksutuloja.

Esitys romuttaisi myös yhteisen jäsenmaksujärjestelmämme, joka on vaivalla rakennettu. Ennen vuotta 2006 kaikilla vihreillä yhdistyksillä oli käytössä erisuuruiset jäsenmaksut (mm. 10, 11, 12, 12½, 13, 13½, 14, 15, 16, 17, 18, 18½, 20, 22, 23, 25, 26 ja 30 euroa). Tuolloin siirryttiin yhteiseen

jäsenmaksujärjestelmään, jossa jäsenmaksuja on kaksi – perusjäsenmaksu ja alennettu jäsenmaksu – ja nämä päätetään yhdessä puoluekokouksessa.

Aloite esittää tästä järjestelmästä luopumista ja paluuta vanhaan tilaan. Tämä lopettaisi käytännössä yhtenäisen, valtakunnallisen jäsenhankinnan puolueen toimesta. Vihreiden jäsenyyttä markkinoitaessa valtakunnallisesti on voitava kertoa, mitä jäsenyys maksaa. Ei ole mahdollista, että jäsenyyttä harkitsevan pitäisi erikseen pystyä ottamaan selvää, mitä juuri tietty yhdistys kahdensadan yhdistyksemme joukosta perisi häneltä jäsenmaksuna, puhumattakaan siitä, että hänen pitäisi alkaa vertailla useamman yhdistyksen vaihtoehtoisia jäsenmaksusummia.

Aloitteessa esitetään myös muutosta puoluekokousedustuksen määräytymisperusteisiin. Tällä hetkellä puoluekokousedustajien määrät yhdistyksille määräytyvät puhtaasti matemaattisesti. Jos jäsen kuuluu useaan yhdistykseen, hänet lasketaan murto-osana jokaisen hyväksi.

Aloite esittää, että jäsen laskettaisiin vain yhden yhdistyksen hyväksi, ja jäsen voisi omalla ilmoituksellaan vaihtaa tätä. Esitettyä mallia pohdittiin, kun nykyinen puoluekokousedustajien määräytymismalli otettiin käyttöön puoluekokouksessa 2010, ja se hylättiin. Tätä linjaa ei ole syytä muuttaa.

Esitetty malli olisi hallinnollisesti raskas – se vaatisi käsin ylläpidettävää tietokantaa siitä, minkä yhdistyksen hyväksi kukin tuplajäsen jäsenyytensä haluaa kohdistaa – ja se johtaisi täysin tarpeettomaan kilpailuun ja kateuteen yhdistysten kesken siitä, kenen hyväksi monessa yhdistyksessä toimiva jäsen lasketaan. Esitys ei myöskään lainkaan huomioi niitä monilukuisia tuplajäseniä, joka nimenomaan haluavat jäsenyytensä hyödyttävän molempia yhdistyksiään.

Lisäksi, toisin kuin aloitteessa oletetaan, nykyisen järjestelmän vaikutukset yhdistysten puoluekokousedustukseen ovat sangen pienet, koska tuplajäsenet jakautuvat suhteellisen tasaisesti läpi yhdistyskentän. Aloite pyrkii ratkaisemaan ongelmaa, jota ei varsinaisesti ole, pakottamalla puolueen luomaan hallinnollisesti raskaan ja yhdistysten keskinäistä kilpailua jäsenistä epäterveellä tavalla lisäävän järjestelmän. Tähän ei ole syytä mennä.

Edellä esitetyin perustein aloitetta puolueen koko nykyisen jäsenmaksujärjestelmän ja jäsenmaksutulosten romuttamisesta ei voi kannattaa.

Päätösesitys: Aloite hylätään.

Päätös: Esityksen mukaan.

21. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä koskevan tiedon ja koulutuksen lisääminen sekä heille tarkoitetun vapaaehtoisen tukitoimintamallin luominen

Esittää: Jukka Väisänen, jäsen (Vihreät Vaivaiset ry, Vihreä miesliike ry, Turun seudun vihreät ry)

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia ihmisiä on maassamme paljon. Osa heistä on sinut itsensä kanssa ja voi elää vapaasti itsenäin. Osa taas on kaapissa ja syyt siihen voivat olla moninaiset. Moni heistä tahtoisu varmasti tulla kaapistaan ulos, mutta he tarvitsevat siihen tukea ja kannustusta. Tasa-arvoisen avioliittolain ollessa julkisessa keskustelussa muistutettiin homo- ja transnuorten kohonneista riskeistä mielenterveysongelmiin ja itsemurhaan. Tuen tarve koskee myös monia vanhempia ihmisiä, jotka syystä tai toisesta kokevat todellisen identiteetin esille tuomisen ajankohtaiseksi vasta myöhemmällä iällä. Jotta tukea voidaan antaa, tarvitaan nykyistä enemmän tietoa ja koulutusta seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä.

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin liittyvää tietoa on olemassa varsin hajanaisesti. Olisi varsin

tarpeellista sisällyttää yleisesti tietoa niin peruskoulutukseen kuin eri ihmisten kanssa toimivien ammatilliseen koulutukseen koulutusasteista riippumatta. Ihmisen pitää voida kertoa muiden muassa sosiaali- ja terveyspalveluissa omista kokemuksistaan niin, että hän tulee ymmärretyksi omana itsenään ja tieto kokemuksista kirjataan asiallisesti, henkilöä kunnioittavasti ilman tiedon vastaanottaneen henkilön mahdollisia nurjia asenteita. Lisäksi Suomeen tulisi luoda toimintamalli ja –ohjeistus seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tukemista varten. Malli olisi näihin vähemmistöihin kuuluville vapaaehtoinen, mutta sellainen, että tuen voi saada Suomen jokaisessa kunnassa.

Käytännössä malli toimisi seuraavasti. Jos esimerkiksi nuori kertoisi terveydenhoitajalle terveystarkastuksessa olevansa vähemmistöön kuuluva, voisi tämä opastaa tarvittaessa nuoren vapaaehtoiseen seurantaan henkilölle, joka kyseisen kunnan alueella tukisi ja kannustaisi sekä seuraisi nuoren prosessia. Kyseinen ammattihenkilö voisi hoitaa näitä asioita oman toimensa ohella, joten kyse ei välttämättä olisi uuden henkilön palkkaamisesta. Ammattihenkilö voisi olla esimerkiksi sosionomi, psykiatrisen sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, psykologi tai sosiaalityöntekijä.

Tukitoimintamalli olisi luonteeltaan pitkäkestoisempi kuin kerta-apua antavat auttavat puhelimet. Se ei olisi myöskään terapiaa antava. Tuen tarpeen kesto on tapauskohtainen ja vaihtelee sen mukaan, onko kyse esimerkiksi homoseksuaalisen nuoren ulostulosta kaapista tai sukupuolenkorjausprosessista. Ammattihenkilö voisi kuitenkin tarvittaessa olla useamman kunnan alueella toimiva. Se voi olla julkisen tai kolmannen sektorin palkkalistoilla oleva.

Tukitoimintamallissa asiakkaan kertomat asiat olisivat vaitiolovelvollisuuden piirissä. Se olisi siis täysin luottamuksellinen ja muista hoitotahoista riippumaton. Näin ollen esimerkiksi sukupuolenkorjausprosessissa oleva voi purkaa mieltään saamastaan jäähystä, ilman että hänen tunteuksistaan kerrottaisiin jäähyn antaneelle taholle. Samoin heterosuhteessa elänyt henkilö voisi kertoa vapaasti ja luottamuksellisesti uudesta homosuhteestaan.

Jotta tiedon ja koulutuksen lisääminen sekä toimiva malli saataisiin luotua, puoluekokous päättää suosittaa seuraavasti: 1. Vihreät toimijat eri kunnissa tekevät kuntalaisaloitteena, lautakunta-aloitteena tai valtuustoaloitteena selvityspyynnön kunnan alueella toimivien tietotarpeesta seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin liittyen sekä tukitoimintamallin luomisesta ja sen järjestämisestä. 2. Puolueen aktiivit seuraavat ja raportoivat, kuinka selvityspyynnot ja siihen liittyvät toimenpiteet kehittyvät. 3. Eduskuntaryhmä seuraa tilanteen kehittymistä ja tekee tarvittaessa lakialoitteet seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin liittyvän tiedon lisäämiseksi ja tukitoimintamallin luomiseksi, kunhan kunnista on saatu riittävästi tietoa.

Puoluehallituksen lausunto:

On tärkeää, että seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten tuen tarpeet tunnistetaan ja että matalan kynnyksen tukea on tarjolla sitä tarvitseville. Jotta tämä toteutuisi, on palveluita tarjoavilla tahoilla oltava riittävä tieto ja osaaminen vastata seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien tuen tarpeeseen. Yhden kattavan tukitoimintamallin sijaan on tärkeää hyödyntää jo olemassa olevia hyviä käytäntöjä ja integroida sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen tuki osaksi palveluja siten, että kynnyksen avun pyytämiseen on matala. Uudet yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolait antavat oivan pohjan sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen huomioimiseen kaikissa kunnan palveluissa. Yhdenvertaisuuslain toimeenpanemista tulisi vaatia ja seurata niin kunnallisella kuin valtakunnallisella tasolla nykyistä paremmin.

Virallista kunnallista tukimallia, jota aloitteessa ehdotetaan, ei tietääksemme ole muissa maissa. Olemassa olevia malleja tulisi kehittää yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa ja kuntien tulisi kouluttaa henkilöstöään nykyistä paremmin antamaan tukea ja ymmärtämään seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvia henkilöitä. Virallinen valtakunnallinen tukimalli voisi esim.

sosiaali- ja terveystalveluissa pahimmillaan toimia jopa negatiivisella tavalla mikäli henkilöiden tietoja kirjattaisiin tietojärjestelmiin perustuen ainoastaan sukupuoli- tai seksuaali-identiteettiin. Koska trans-poliklinikat ovat osa julkista terveydenhoitoa, voisi nämä kirjaukset myöhemmin vaikuttaa jopa henkilön diagnoosiin ja oikeuteen saada hoitoa sukupuolenkorjausprosessissa.

Aloitteessa esitetään, että vihreät kuntatoimijat tekisivät aloitteita ja selvityspyyntöjä oman kuntansa toimijoiden tietotarpeista ja tukitoimintamallin luomisesta sekä seuraisivat ja raportoisivat toimenpiteiden etenemisestä. Puolue voi tukea kuntapäätäjiä kartoittamalla yhdessä heidän kanssaan kunnissa jo toteutettuja hyviä käytäntöjä ja jakamalla niistä tietoa muillekin. Esimerkiksi Espoossa avattiin lokakuussa 2015 sateenkaareva nuorisotila Kirjava, joka on avoinna kaikille 13–29-vuotiaille nuorille.

Aloitteessa esitetään myös, että eduskuntaryhmä seuraisi tilannetta ja tekisi tarvittaessa lakialoitteet seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin liittyvän tiedon lisäämiseksi ja tukitoimintamallin luomiseksi, kunhan kunnista on saatu riittävästi tietoa. Puoluehallitus katsoo, että lainsäädännön sijaan asiaa kannattaa edistää hyvien käytäntöjen pohjalta palveluita tuottavien tahojen kanssa yhteistyössä. Kunnissa esimerkiksi hyvinvointi- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat jo olemassa olevia lakisääteisiä työkaluja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen riittävän tuen varmistamiseen.

Päätösesitys: Puoluekokous kehottaa vihreitä kuntatoimijoita huolehtimaan sosiaali- ja terveystoimen sekä sivistystoimen henkilökunnan riittävästä koulutuksesta aloitteessa mainittujen teemojen osalta.

Päätös: Puoluekokous kehottaa vihreitä kuntatoimijoita huolehtimaan sosiaali- ja terveystoimen sekä sivistystoimen henkilökunnan riittävästä koulutuksesta aloitteessa mainittujen teemojen osalta. Lisäksi puoluekokous kehottaa vihreitä toimijoita tuomaan esille entistä paremmin toimivia käytäntöjä.

22. Puoluehallituksen ja valtuuskunnan valintatapa Huuto järjestelmällä

Esittää: T-J Majanlahti, jäsen (Tampereen Vihreät ry)

Valtuuskunnan (ja puoluehallituksen) valintatapa on herättänyt kritiikkiä. Se neuvotellaan yhden illan ja yön aikana suljetuin ovin ja on näin altis spekulatioille ja ennen kaikkea, lopputulokseen vaikuttaa valittujen neuvottelijoiden taidot, eriarvoistane näin isojen ja pienten yhdistysten asemaa. Vaikka ehdokas ehdokkaat valitaankin järjestöjen omissa koukkauksissa, on neuvottelutulos silti aina pieni arvoitus.

Esitänkin valintatavan muutamista avoimeksi Huuto järjestelmäksi, jossa puoluehallitus sekä valtuuskunta valitaan julkisena tapahtumana puoluekokouksen yhteydessä.

Edut:

”huuto” tai ”draft” rakenne automatisoisi paikkajaon. Siirtäisi henkilövalinnat lähemmäs yhdistyksiä ja jäsenistöä, kun paikoista ei sovita yhden yön neuvotteluissa. Lisäisi näin hallituksen ja valtuuskunnan legitimitettä jäsenistön silmissä. Jättäisi spekuloinnin politikoinnista vähemmälle ja olisi ylipäättään läpinäkyvämpi tapa valita, kuin valintatyöryhmän suljettu keskusteluryhmä.

Pieni powerpoint selostuksella

<https://youtu.be/-D5fynr2nEs>

Tämän jälkeen esitys on helpommin hahmotettavissa.

Mikä EI muutu:

STV vaalilla valitaan, ja näin ollen ”huutamisen” ulkopuolelle jäävät:

PJ (jäsenäänestys/ puoluekokous)

Puoluesihteeri (puoluekokous)

VPJ:t 3kpl (puoluekokous)

Valtuuskunnan PJ (valtuuskunta keskuudestaan)

Valtuuskunnan VPJ:t 2kpl (valtuuskunta keskuudestaan)

järkevintä Valtuuskunnan työskentelyn kannalta, että he itse valitsisivat itselleen johdon.

Huuto

(Eesityksen piirien ja järjestöjen kokojärjestykset on tehty Oulun puoluekokousedustajien lukumäärän mukaan)

Hallitus ja Valtuuskunta valikoituu määritetyn rakenteen mukaan, johon piirit ja valtakunnalliset yhdistykset huutavat jäsenet.

Hallituksessa painotus olisi piireillä. Mallissa olisi automaattinen sukupuolijakauma.

Show:

Jos halutaan tästä myös show puoluekokoukseen, käy jokaisen yhdistyksen tai piirin PJ huutamassa lavalla henkilön nimen screenille.

Hallitus Huutamalla:

Hallitus 12 jäsentä. 1 PJ ja 3 VPJ:tä valitsee puoluekokous. Loput 8 (+8) valitaan Huutamalla.

Jokainen piiri valitsee varsinaisen tai varan hallitukseen. Piireiltä käyttämättä jäävät paikat huutavat valtakunnalliset järjestöt puoluekokousedustajin mitattavassa kokojärjestyksessä. Näiden mennessä tasan, jäsenmäärä ratkaisee.

Huudossa järjestöt valitsevat omat edustajansa siten, että ensin edustajansa nimeää piirijärjestöt kokonsa mukaisessa järjestyksessä siten, että kaikille piireille tulee yksi paikka. Tällä taataan puoluehallituksen maantieteellinen kattavuus. Tämän jälkeen valtakunnalliset yhdistykset huutavat omansa kokonsa mukaisessa järjestyksessä.

Sukupuolitasa-arvo toteutetaan siten, että nais ja miespaikkoja on 8 + 8 (tai 4+4 ja 4+4).

Varat määräytyvät valintavuoron mukaisessa järjestyksessä.

Huutojärjestys Oulu 2015:

Piirit

72	Helsingin Vihreät
61	Uudenmaan Vihreät
28	Varsinais-Suomen Vihreät
27	Pirkanmaan Vihreät
17	Hämeen Vihreät
16	Kaakkois-Suomen Vihreät
13	Savo-Karjalan Vihreät
<u>12</u>	<u>Oulun vaalipiirin Vihreät</u>
11	Keski-Suomen Vihreät
10	Vaasan vaalipiirin Vihreät
9	Satakunnan Vihreät
7	Lapin Vihreät

Valtakunnalliset

46	ViNo
28	Vihreät Naiset
12	Viite - Tieteen ja teknologian vihreät ry
4	<u>Maaseutu- ja erävihreät ry</u>
3	Armon Vihreät ry
3	Ekovihreät ry
3	Vihreä miesliike ry
3	Vihreät Yrittäjät ry
2	Finlands Svenska Gröna rf
2	Vihreät Vaivaiset ry
1	Ikävihreät ry. 1
1	Vihreät Vegaanit ry

Perusteita:

Hallitus kokoonpanon ykkösprioriteetti maantieteellinen kattavuus.

Piireillä ja isoilla valtakunnallisilla on mahdollisuus valita sukupuoli huutoonsa. Näin jokaisessa piirissä ja yhdistyksessä olisi etukäteen aina nimettävä sekä mies että naisehdokas. Toki neljä suurinta tietää etukäteen, että heillä on ”vapaat kädet” kiintiön suhteen. Mutta kaikkien muiden on valittava omissa kokouksissaan sekä mies että naisehdokas huudettavaksi, joista huudetaan sitten huutotilanteeseen sopiva henkilö.

16 paikan viivan alle jäävien jäsenmäärä ei riitä hallituspaikkaan. Tämä kannustaa jäsenhankintaan. Samoin se, että saako varsinaisen vai varan riippuu jäsenmäärästä, joten kannattaa hankkia niitä jäseniä.

2015 puoluekokouksen mukaan hallituksesta olisi muodostunut seuraavanlainen:

PJ Ville Niinistö (m)

VPJ Maria Ohisalo (n)

VPJ Hanna Halmeenpää (n)

VPJ Touko Aalto (m)

Huuto. Nimen edessä Huutovuoron numero:

1. Sami Halme (Helsinki) / 9. Tommi Liinalampi (Keski-Suomi)
2. Hanna Kalanne (Uusimaa) / 10. Laura Ala-Kokko (Vaasan piiri)
3. Laura Rantanen (Varsinais-Suomi) / 11. Kaarina Ranne (Satakunta)
4. Heikki Sairanen (Pirkanmaa) / 12. Sari Ylipulli (Lappi)
5. Anssi Lepistö (Häme) / 13. Saara Hyrkkö (Vino)
6. Veli Liikanen (Kaakkois-Suomi) / 14. Paula Pohjanrinne (Naiset)
7. Harri Hölttä (Savo-Karjala) / 15. Teemu Meronen (Viite)
8. Jenni Pitko (Oulun piiri) / 16. Mikko Välttilä (MeVi)

Hallitus siis muodostuisi samanlaiseksi, mutta avoimesti ja julkisesti tehtynä toimituksena.

Valtuuskunta Huutamalla

Jokainen järjestö valitsee valtuuskunnan jäsenen jäsenmäärältään suurusjärjestyksen mukaisessa järjestyksessä. Järjestö voi toki huutaa myös varajäsenyyden, vaikka varsinaisia olisi vielä jäljellä tai jättää vuoronsa käyttämättä, jos ei jäsenistöstä löydy halukkaita. Näin täytettäviä paikkoja on vaan yksinkertaisesti seuraaville enemmän jäljellä huudettavaksi.

Esimerkimmallisissa on oletettu, että kaikki haluavat paikan valtuuskunnasta.

Valtuuskunnan koko 40 jäsentä 39 sijaan. (helpottaa järjestelmää tasaluvulla)

Ensimmäiseen valintakierrokseen osallistuvat 24 puoluekokousedustaja määrältään suurinta piiriä ja valtakunnallista yhdistystä suuruusjärjestykseen asetettuna. Tämä 24 suurimman huutokynnysraja jäsenmäärän kasvattamisen motivoimiseksi, vaikkakin Oulun puoluekokouksessa tämä olisi tarkoittanut, että kaikki puoluekokousedustajia saaneet yhdistykset ja piirit olisivat päässet huutamaan.

Tämän jälkeen neljä suurinta valitsee toisella kierroksella ja seuraaville kierroksille lisätään aina neljä seuraavaksi suurinta järjestöä.

Sukupuolijakauma toteutuu siten, että ensimmäisellä kierroksella valitaan yhtä monta miestä kuin naista (12+12). Tätä tukemaan ensimmäisen kierroksen järjestys on käänteinen, koska pienillä yhdistyksillä ei ole tässä valinnanvaraa. Vihreille naisilla ei ole mahdollista valita kuin naisia, joten tasapuolisuuden nimissä Vihreille Miehillä annetaan mahdollisuus valita vain miehiä (mahdollisuus, ei pakko).

Seuraaville kierrokselle pääsevät järjestöt valitsevat vuorollaan aina vastakkaisen sukupuolen kun valitsivat ensimmäisellä kierroksella.

Valtuuskunta Huuto 2015 Oulun perusteella

Ensimmäinen kierros (käänteinen järjestys, 12 naista ja 12 miestä):

- 1 Vihreät Vegaanit ry
- 2 Ikävihreät ry. 1
- 3 Vihreät Vaivaiset ry
- 4 Finlands Svenska Gröna rf
- 5 Vihreät Yrittäjät ry
- 6 Vihreä miesliike ry,
- 7 Ekovihreät ry
- 8 Armon Vihreät ry
- 9 Maaseutu- ja erävihreät ry
- 10 Lapin Vihreät
- 11 Satakunnan Vihreät
- 12 Vaasan vaalipiirin Vihreät
- 13 Keski-Suomen Vihreät
- 14 Viite - Tieteen ja teknologian vihreät ry
- 15 Oulun vaalipiirin Vihreät
- 16 Savo-Karjalan Vihreät
- 17 Kaakkois-Suomen Vihreät
- 18 Hämeen Vihreät
- 19 Pirkanmaan Vihreät
- 20 Vihreät Naiset
- 21 Varsinais-Suomen Vihreät
- 22 ViNo
- 23 Uudenmaan Vihreät
- 24 Helsingin Vihreät

Valtuuskuntapaikoista olisi siis ensimmäisellä kierroksella jaettu $12n+12m=24$ kpl Paikkoja olisi jäljellä 56 toiselle kierrokselle lähdettäessä.

Toinen kierros 4 suurinta huutaa
25 Helsingin Vihreät
26 Uudenmaan Vihreät
27 ViNo
28 Varsinais-Suomen Vihreät

kolmas kierros +4 seuraavaa järjestöä
29 Helsingin Vihreät
30 Uudenmaan Vihreät
31 ViNo
32 Varsinais-Suomen Vihreät
33 Vihreät Naiset
34 Pirkanmaan Vihreät
35 Hämeen Vihreät
36 Kaakkois-Suomen Vihreät

neljäs kierros +4 seuraavaa järjestöä. Varsinaiset vaihtuvat varoiksi 40 valtuuskunta edustajan kohdalla.

37 Helsingin Vihreät
38 Uudenmaan Vihreät
39 ViNo
40 Varsinais-Suomen Vihreät
41 Vihreät Naiset
42 Pirkanmaan Vihreät
43 Hämeen Vihreät
44 Kaakkois-Suomen Vihreät
45 Savo-Karjalan Vihreät
46 Oulun vaalipiirin Vihreät
47 Viite - Tieteen ja teknologian vihreät ry
48 Keski-Suomen Vihreät

Viides kierros + 4 seuraavaa
49 Helsingin Vihreät
50 Uudenmaan Vihreät
51 ViNo
52 Varsinais-Suomen Vihreät
53 Vihreät Naiset
54 Pirkanmaan Vihreät
55 Hämeen Vihreät
56 Kaakkois-Suomen Vihreät
57 Savo-Karjalan Vihreät
58 Oulun vaalipiirin Vihreät
59 Viite - Tieteen ja teknologian vihreät ry
60 Keski-Suomen Vihreät
61 Vaasan vaalipiirin Vihreät
62 Satakunnan Vihreät
63 Lapin Vihreät
64 Maaseutu- ja erävihreät ry

Kuudes kierros (paikkojen täyttymiseen asti järjestyksessä)

65 Helsingin Vihreät
66 Uudenmaan Vihreät
67 ViNo
68 Varsinais-Suomen Vihreät

69	Vihreät Naiset
70	Pirkanmaan Vihreät
71	Hämeen Vihreät
72	Kaakkois-Suomen Vihreät
73	Savo-Karjalan Vihreät
74	Oulun vaalipiirin Vihreät
75	Viite - Tieteen ja teknologian vihreät ry
76	Keski-Suomen Vihreät
77	Vaasan vaalipiirin Vihreät
78	Satakunnan Vihreät
79	Lapin Vihreät
80	Maaseutu- ja erävihreät ry

Huudossa olisi täten kuusi kierrosta tällä järjestömäärällä.

Kokoonpanoksi Oulun puoluekokouksessa olisi muodostunut:

Helsingin Vihreät: 4 varsinaista / 2 vara
 Uudenmaan Vihreät: 4 varsinaista / 2vara
 ViNO: 4 varsinaista / 2 vara
 Varsinais-Suomen Vihreät: 4 varsinaista / 2 vara
 Vihreät Naiset: 2 varsinaista / 3 vara
 Pirkanmaan Vihreät: 2 varsinaista / 3 vara
 Hämeen Vihreät: 2 varsinaista / 3 vara
 Kaakkois-Suomen Vihreät: 2 varsinaista / 3 vara
 Savo-Karjalan Vihreät: 1 varsinaista / 3 vara
 Oulun vaalipiirin Vihreät: 1 varsinaista / 3 vara
 Viite - Tieteen ja teknologian vihreät ry: 1 varsinaista / 3 vara
 Keski-Suomen Vihreät: 1 varsinaista / 3 vara
 Vaasan vaalipiirin Vihreät: 1 varsinaista / 2 vara
 Satakunnan Vihreät: 1 varsinaista / 2 vara
 Lapin Vihreät: 1 varsinaista / 2 vara
 Maaseutu- ja erävihreät ry: 1 varsinaista / 2 vara
 Armon Vihreät ry: 1 varsinaista / 0 vara
 Ekovihreät ry: 1 varsinaista / 0 vara
 Vihreä miesliike ry, : 1 varsinaista / 0 vara
 Vihreät Yrittäjät ry: 1 varsinaista / 0 vara
 Finlands Svenska Gröna rf: 1 varsinaista /0 vara
 Vihreät Vaivaiset ry: 1 varsinaista /0 vara
 Ikävihreät ry. 1: 1 varsinaista / 0 vara
 Vihreät Vegaanit ry: 1 varsinaista / 0 vara

Perustelut:

Lopputuloksena kaikilla on edustus valtuuskunnassa varsinaisella paikalla. Jatkossa toki 24 isointa olisi syytä pitää rajana, koska muuten perustamalla lukuisia valtakunnallisia voisi ”kikkailla” valtuuskunnan kokoonpanoa.

Jokaisen järjestön on varauduttava sekä mies- että naisehdokaaseen pienimpiä (ja nais ja miesvihreitä) lukuun ottamatta.

Näin paikkaneuvottelut siitä, ketkä pääsee hallitukseen ja valtuuskuntaan siirtyisivät piireihin ja järjestöihin. Hehän tuntevat oman porukkansa parhaiten, ja tietävät ketkä ovat pätevimpiä / aikaansaavimpia /ansioituneimpia / what ever (pick one).

Varaedustajan valikoituu varsinaiselle valintajärjestyksessä.

Perusteet järjestelmän sisällä tehdyille valinnoille:

Hallitus kokoonpanon ykkösprioriteetti maantieteellinen kattavuus.

Valtuuskunnan ykkösprioriteetti kaikki mukana, jäsenmäärän on vaikutettava.

Läpinäkyvyys

Siirtää henkilövalintoja lähemmäs jäsenistöä

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa ei ilmaista esitettävän puolueen sääntöjen muuttamista. Ainoa sääntöihin viittaava kohta aloitteessa koskee puoluevaltuuskunnan jäsenmäärän nostamista 40:een, josta on olemassa tässä puoluekokouksessa erillinen, puoluehallituksen tekemä esitys.

Näin ollen aloite on tulkittava ehdotukseksi siitä, mitä piirit ja valtakunnalliset järjestöt voisivat sopia puoluehallituksen ja -valtuuskunnan valintatavasta. Käytännössä aloite on siis esitys puoluekokouksen vaalivaliokunnalle.

Puoluekokouksessa on pyritty aina neuvottelemaan puoluehallituksen ja -valtuuskunnan kokoonpano vaalivaliokunnassa, jossa ovat edustettuna piirit ja valtakunnalliset järjestöt. Jos puoluehallituksesta ja -valtuuskunnasta vain äänestettäisiin salissa, lopputulos olisi erityisesti pienempien piirien kannalta merkittävästi huonompi kuin neuvottelemalla aikaansaatu. Vaalivaliokunnan neuvotteluilla on mm. pyritty aina takaamaan se, että kaikki piirit saisivat edustuksen puoluehallituksen kokouksiin.

Vaalivaliokunnan menettelytavoista ei ole säädetty puolueen säännöissä. Näin ollen vaalivaliokunta on vapaa valitsemaan minkä tahansa laskentatavan, myös aloitteessa kuvatun, neuvottelujen pohjaksi.

On todennäköistä, että aloitteessa esitetty neuvottelumekanismi johtaisi suhteellisuuden kannalta lukuisiin vääristymiin, jotka eivät välttämättä ole kaikki toivottuja. Se mm. kohtelee valtakunnallisia ja paikallisia yhdistyksiä hyvin eri tavoin: jokaista valtakunnallista henkilöjäsenyhdistystä kohdellaan erillisenä kokonaisuutena, kun taas piirien ja valtakunnallisten liittojärjestöjen (ViNO ja Vihreät Naiset) jäsenyhdistysten jäsenmäärät lasketaan yhteen. Tämä antaa esim. ehdotetussa valtuuskunnan valintamenettelyssä valtakunnallisille yhdistyksille huomattavan etulyöntiaseman, joka poikkeaa radikaalisti puoluekokouksen paikkajakaumasta.

Vaalivaliokunnassa edustettuna olevien tahojen on tarkoitus kokoontua jo tässä puoluekokouksessa Lahdessa 2016 sopiakseen vuoden 2017 puoluekokouksessa käytettävästä vaalivaliokunnan menettelystä, jotta kaikilla olisi vähintään vuotta etukäteen tiedossa, miten asiasta on tarkoitus silloin neuvotella.

Päätösesitys: Aloite hylätään.

Päätös: Esityksen mukaan.